

Naročnina
Dnevna 20.00
za kraljevo Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za tujino 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
slo.p. peti-velika
maloglasni po 50
in 20, večji oglas
nad 45 mm vsine
po 10 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
in Pr. večjem q
naročilo popust
Izide ob 4 zjuroj
razen pondelika in
dnova po prazniku

Urejanje je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, neizplačano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravitelstvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
račun: Ljubljana št. 10.950 in 10.349
za inštalacijo, Savaletski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Sporazum z Bolgarsko

Na haški konferenci se je jasno pokazalo, da beseda o potrebi slovenske nosti le ne bi smela biti samo prazna pona. Po vsej pravici so tedaj vzbudile besede našega zunanjega ministra Marinkovča največjo pozornost, ko je naglasil, kako se je delila pravica slovenskim in neslovenskim državam. Zlasti pa je resnico te ugotovitve spoznala Bolgarska. Avstrija, ki je povzela svetovno vojno, je dosegla popoln uspeh in celo trdoglavna Madjarska je našla v Haagu mile sodnike. Edino Bolgarska ni našla nikjer pravega razumevanja za svoj težki gospodarski položaj, temveč samo pritisk velesil, da odneha in sprejme vse pogoje.

Le jugoslovanska delegacija ni delala Bolgarski nobenih težav in pri njej so našli Bolgari resno oporo, pa čeprav bi jo baš tu morali najmanjše pričakovati. Toda Jugoslavija je bila vedno dežela, v kateri ni bilo slovanstvo le prazna fraza in zato je naravno, da je Jugoslavija ostala slovanski ideji zvesta tudi v Haagu.

Baš vs'ed slovanske misli pa je vedno jugoslovansko prebivalstvo želelo sporazum z Bolgarsko. Jasno je, da krvavih vo'nih dogodkov ni mogoče pozabiti čez noč in nihče se ne bo čudil, če mučenikom iz krajev bolgarske okupacije ne prihajajo najprijaznejše misli, kadar se spomnijo na preživeto trpljenje. Ali ta od Ferdinanda povzročena zabloda ne sme biti večno vzrok nasprotja med Jugoslavlani, ker imamo na vse zadnje le vsi en velik cilj, da priborimo Balkan balkanskim narodom in da ti ne bodo samo objekt politike velesil, temveč subjekt lastne balkanske politike.

Zato je jugoslovanska javnost vedno želela, da pride do zblizanja z Bolgarsko in zato je vse z radostjo v srcu pozdravljalo obnovitev sofijskih pogajanj. Leta 1922. so se že pričela slična pogajanja in se nato še obnovila, a šele letos je prišlo do pozitivnega zaključka pogajanj. Že v tem je jasen dokaz o pomembnosti doseženega sporazuma.

Se bolj pa je viden pomen sporazuma, če upoštevamo vse težave, ki jih je bilo treba premagati, da je prišlo do uspešnega konca pogajanj. Na eni strani so teroristične organizacije makedonstvujuših neprestano vzbujale slabo kri in z atentati vedno znova prižigale staro nasprotje, na drugi strani pa so tudi razni zunanji vplivi skušali na vse načine preprečiti, da bi prišlo do sporazuma med Belgradom in Sofijo. Da je do sporazuma vseeno prišlo, je pač vesel znak, ki odkriva še nova upanja.

Pa tudi vsled vsebine sofijskega sporazuma smemo biti z doseženim rezultatom zadovoljni. Novi sporazum odpravlja vse mejne spore, ki so bili stalna nevarnost za zblizanje med obema slovanskima državama. Z določitvijo posebnih mejnih mešanih komisij pa je poskrbljeno, da bo vsak mejni konflikt takoj zatrt in s tem že v kali preprečeno, da bi mogel iz obmejnega incidenta nastati resen spor. Tako je ustvarjena trdna podlaga za dobre sosedne odnose med obema državama, iz katerih pa se more razviti tudi iskreno prijateljstvo. V ta razvoj bodočih odnosov pa se sme s pravico upati. Bolgarska vlada, ki je pokazala toliko dobre volje, da je kljub največjemu odporu makedonstvujuših sklenila sporazum, tej bolgarski vladi se sme zaupati.

Jasno je, da sofijski sporazum še ni popolnost in da se tudi njegovega pomena ne sme precenjevati. Sedanjí sporazum ni še popoln bolgarski-jugoslovanski sporazum, temveč le obmejna pogodba, ki bi morala v normalnih razmerah nastati že davno. Ali v tem je pomen, da je ta prva pogodba vendar enkrat sklenjena, da smo vendar enkrat prišli z mrtve točke in da se je vendarle pričelo zblizovanje z Bolgarsko. To pa je s sofijskim sporazumom na vsak način doseženo.

Sedaj pa je treba, da se stori tudi drugi korak in da se pride do zblizanja tudi na zunanje-političnem polju. Predvsem pa pri izvajanju dosledne in dobro premišljene balkanske politike. Čisto odveč je, da bi imele balkanske države še naprej svoje politične varuhe, ker je že čas, da vodijo svojo lastno politiko. Čas pa je tudi, da balkanske države že enkrat prevdarijo, kakšna sila bi bile, če bi bil v vseh zunanje-političnih vprašanjih Balkan enoten. Kar na mah bi bila ustvarjena nova velesila.

Danes pa živimo v času, ko na vseh poljih brez izjeme odločajo le velike skupine in veliki karteli. Ti ne zapovedujejo samo na političnem polju, temveč tudi na gospodarskem.

Pred odločilnim glasovanjem francoskega parlamenta

Socialisti bodo podpirali radikale — Levičarshi radikali proti vlad — Obširen delovni program

Pariz, 25. febr. AA. Ministrski svet je odobril sestavo francoskih delegacij za pomorsko varožitveno konferenco v Londonu in za konferenco za carinsko premirje v Ženevi. Radikalno socialistična grupa v zbornici je izvolila Herriota za predsednika in sklenila, da bo podpirala vlado. Parlamentarna skupina socialistične stranke bo istoteko glasovala za vlado. V vladni izjavi naglašajo ministrstvo, da bo nadaljevalo v Londonu in v Ženevi politiko prejšnje vlade in da bo strogo varovalo ravnotežje državnega proračuna in zahtevalo njegovo odobritev pred 31. marcem. Kljub temu bo vlada skušala zadovoljiti nekatere upravičene zahteve bivših bojevnikov in bo skušala uporabiti nekatere finančne vire v produktivne svrhe. Vlada bo nadalje gledala na to, da bo izdelala obširen program za povzdigo kolonij s pom. čjo velikih posojil. Končno bo vlada zahtevala od zbornice, naj sprejme amnestijski zakon in ratificira haški dogovor in dogovor o splošni arbitraži.

Vladna izjava zaključuje, da bo Francija lojalno sodelovala pri organizaciji svetovnega mira.

Pariz, 25. febr. AA. Parlamentarna skupina radikalnih socialistov je izvolila za svojega predsednika Herriota. Ta skupina bo glasovala za vlado, dočim bodo levičarski radikali nastopili proti njej.

Pariz, 25. febr. U. Tardieu sam je prevzel vodstvo opozicije proti Chautempsu. Svoji skupini je izjavil v pismu, da kabinet s podporo socialistov nikdar ne more imeti zaupanja s stani mož reda. Včeraj zvečer je z nekaterimi svojimi prijatelji razpravljajal o zadnjih pripravah za napad na Chautempsa.

Pariz, 25. febr. U. Boj, ki ga mora Chau-

tempsov kabinet danes izbojevati za svojo eksistenco, je razrazil viro političnih strasti, kakršne že ni bilo v francoskem parlamentu od poletja 1926. Prejšnji teden premagana Tardieujeva večina je zbrala vse svoje rezerve, da vrže levico in Chautempsov kabinet takoj ob njegovem rojstvu. V zbornici je bila že dopoldne atmosfera, kakršna je običajna ob dneh velikih političnih bojev. Po vseh hodnikih in predsobah je bilo živahno vrvenje. Šele nekoliko pred tretjo uro se je začela dvorana polniti. Kot prvi je vstopil v zbornico Briand in zavzel svoje mesto pri vladni klopi. Par minut nato je prišel v dvorano Chautemps na čelu dolge vrste ministrov in državnih podtajnikov. Levica jih je demonstrativno pozdravljala, dočim je bila desnica najprej popolnoma tiha. Ko pa je vstopil novi voditelj desnice Tardieu, ga je desnica frenetično pozdravljala.

Chautempsova vladna izjava ni prinesla nobenega presenečenja. Chautemps je razvil program, kakoršnega je bilo pričakovati od levičarskega kabineta. Kot eno izmed najnujnejših nalog smatra vlada nadaljevanje londonske konference, kjer bo sicer nadaljevala program svoje prednice, poskušala pa vse, da zagotovi uspeh pogajanj, ki naj tvorijo uvod za zmanjšanje oboroževanja, po katerem hrepenijo vsi narodi. Obenem bo zahtevala vlado od poslanske zbornice hitro rešitev proračuna, ki mora na vsak način biti pod streho do 31. marca.

Vladno izjavo so poslanci levice ponovno živahno odobravalí ter priredili Chautempsu, ko je zapuščal govorniško tribuno, prav prisrčne ovacije. Desnica pa je ostala popolnoma mirna in se je videlo, da je bila pod vodstvom Tardieuja zelo disciplinirana. — Nato so nastopili interpellanti.

Podpis ital.-romunske trgovske pogodbe

Pariz, 25. febr. U. Danes opoldne sta v palači Venezia podpisala Mussolini in Madgearu italijansko-romunsko trgovinsko pogodbo.

Rim, 25. febr. AA. Predsednik vlade Mussolini je sprejel v posebni avdienci romunskega finančnega ministra Madgeara. Madgearu je ostal eno uro v razgovoru s predsednikom italijanske vlade. Danes se bo v palači Venezia podpisal italijansko-romunski trgovski dogovor.

Rim, 25. febr. AA. Italijanski minister financ Mosconi je snoči priredil banket na čast romunskega ministra financ Madgeara.

Rim, 25. febr. U. Po podpisu pogodbe je romunski trgovinski minister Madgearu sprejel zastopnike inozemskega tiska, katerim je podal kratka pojasnila o vsebini pogodbe. Za petrolej ni dogovorjenega nič posebnega, pač pa je Romunija dosegla, da se je italijanska

carina na žito znižala od 4 zlatih na 325 lire, seveda pa ne na vsa žita, temveč samo na v glavnem na koruzo in zgodnjo rž. Dalje je Madgearu govoril o splošnih problemih in navajal, da bi morala Evropa propasti, če bi posamezne države vztrajale pri politiki, da naj vsaka država zadostuje sama sebi.

Rim, 25. febr. a. Agencija Stefani objavlja izjavo predsednika romunske vlade Maniuja, ki jo je dal njenemu zastopniku v Bukarešti. V tej izjavi naglašajo Maniu potrebo ekonomske zveze med Italijo in Romunijo, na drugi strani pa podčrtava romunsko-italijansko prijateljstvo, ki je vkoreninjeno v latinski krvi in v skupnem jeziku.

Rim, 25. febr. AA. Romunski minister financ Madgearu odpotuje iz Rima v Ženevo 28. t. m.

Albanija želi boljših trgovskih odnosov z Jugoslavijo

Belgrad, 25. febr. AA. V zadnjem času se je pojavilo na tržiščih v Albaniji veliko zanimanje za proizvode naše države. Zato so naše gospodarske organizacije stavile predlog za vzpostavitev čim živahnijših in čvrstejših trgovinskih stikov z Albanijo. To bo moči doseči z uvedbo direktnih prometnih zvez med našo državo in Albanijo. Predlog konkretizira svoje zahteve v tem, da se naj otvori neposreden trgovsko-pomorski promet med našimi obalami in albanskimi pristanišči.

Belgrad, 25. febr. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja industrije, ki

In vsled teh sil mora kmet v vseh balkanskih državah ceno prodajati svoje pridelke in drago kupovali tuje izdelke, da je v vseh državah Balkana standard prebivalstva znatno nižji kot drugod. Je to visok cilj, ki je vreden največjega dela in najbolj težkega truda in ki ga morejo balkanski narodi tudi doseči, če hočejo, da bo imela njih po tolikih bojih priborjena nacionalna svoboda tudi pravi smisel.

Danes seveda nismo še tako daleč in danes je podobno vse to opozarjanje na sicer jasne nujnosti sanjam, toda v tej smeri mora iti prizadevanje, ali pa ne bo pravega napredka. S sofijskim sporazumom so obrnjeni odnosi obeh slovanskih balkanskih držav v to smer in za začetek je to dovolj. Iz tega vzroka pa tudi predvsem pozdravljamo sofijski sporazum in pričakujemo drugi in še vnejši sporazum med Jugoslavijo in Bolgarsko.

žele stopiti v stike z gospodarskimi krogi v Korči, da se naj v to svrhu obrnejo na zavod, ki razpolaga s spiskom albanskih uvoznikov v Korči. Albanski uvozniki se zanimajo zlasti za tele predmete: za žitarice, sadje, svinco, baker, cement, sladkor, cimet, steklo, vrvarske proizvode, klobuke, soljene ribe, sardelice, železo, jeklo in njegove izdelke, posodo, aluminij, kožo itd.

Vsi bivši poslanci Radičeve stranke se poklonijo kralju

Belgrad, 25. febr. e. Poročajo iz Zagreba, da so vse priprave za poklonitveno deputacijo pri Nj. Vel. kralju vseh bivših poslancev in članov vodstva Hrvatske seljačke stranke v polnem teku. Deputacija pride v Belgrad koncem prihodnjega meseca.

Deputacija upokojencev

Belgrad, 25. febr. e. V Belgradu se nahaja deputacija vpokojevencev iz Slovenije na čelu s svojim predsednikom Lilekom. Deputacija je povojom vesti o urejevanju pokojninskega vprašanja potom novega uradniškega zakona obiskala merodajne činitelje ter jim predložila svoje želje. Kakor smo informirani grede slovenski vpokojevci za tem, da se njihovo vprašanje uredi s specijelnim zakonom, ne pa s splošnim uradniškim.

Dar Hrvatov sv. Očetu

Rim, 25. febr. a. Društvo za pomoč siromašnim cerkvam v Zagrebu je odposlalo v Rim posebno deputacijo z darom sv. očetu papežu Piju XI. Dar sestoji iz velikega števila duhovniških oblek v vseh barvah in za vsa opravila. Reprezentanti tega društva so iz raznih krajev in jih vodi msgr. Matija Seigerschmid in gospa predsednica grofica Eltz. V deputaciji so še gospe: Halper Sigetska, Springensfeld, Laksa-Jammicki in častna sestra Rafaela dr. Grašovec. Darovi so bili razstavljeni v dvorani za kanonizacijo in so zavzeli zelo odlično mesto. Deputacija je bila sprejeta v avdienco pri sv. očetu 22. februarja t. l.

Stanje dr. M. Laginje smrtnonevarno

Zagreb, 25. febr. a. Bivši ban dr. Matko Laginja se bori s smrtjo. Nj. Vel. kralj se je preko generala armijskega komandanta Matića interesiral za njegovo zdravje. Bolnik se je zahvalil in prosil kralja Aleksandra, da pokloni svoje prijateljstvo njegovim naslednikom. Na njegovem stanovanju so se danes ves dan zbirali njegovi prijatelji. Tako so se oglasili dr. Trumbić, Ivan Peršić in Cezar Akačić in mnogi drugi. Pri njem je bil tudi kastavski župan Cucanik, ki mu je izročil pozdrave vse istre.

Konferenca delodajalskih zbornic v Ljubljani

Belgrad, 25. febr. AA. Na povabilo ljubljanske zbornice za TOI bo začetkom meseca marca t. l. v Ljubljani skupna konferenca zastopnikov delodajalskih zbornic vse države. Na tej konferenci bo šlo za vprašanje uvedbe poslovnih dajatev. Ker se v ministrstvu za poljedelstvo na podlagi zakona o pospeševanju poljedelstva, ki predvideva posebne poslovne dajatve, že sestavljajo zadevni pravilniki v pobiranju teh dajatev, bodo zbornice na tej konferenci sestavile spomenico o dokončnem stališču delodajalskih zbornic napram temu vprašanju.

Pred prihodom Alberta Thomasa v Belgrad

Belgrad, 25. februarja, e. Za sprejem glavnega tajnika mednarodnega urada dela Alberta Thomasa, ki pride 28. t. m. v Belgrad, se vršijo velike priprave. Pri tej priliki so pozvani v Belgrad zastopniki vseh delavskih zbornic iz države, ki se bodo z Albertom Thomasom razgovarjali o važnih delavskih vprašanjih.

Z g. Albertom Thomasom pride v Belgrad tudi njegova soproga, da obišče svojo hčerko, ki je v Belgradu poročena z diplomatskim uradnikom Draškovićem. Dalje pride z njim tudi šef njegovega urada g. Wipfel, in vodja diplomatske sekcije mednarodnega urada dela Seilon. Vsi potujejo najprej v Bukarešto, nato v Sofijo, odtam pa v Belgrad, kjer ostanejo tri dni. Iz Belgrada odidejo v Atene. G. Albert Thomas se še enkrat sam vrne nato v našo državo in bo obiskal Kragujevac.

Zagreb - središče civilne aviacije

Zagreb, 25. febr. a. V zadnjem času se je razvoj civilne aviacije posebno opazil v Zagrebu. Društvo za zračni promet je posvetilo Zagrebu veliko važnost, ker je to važno središče mednarodnega zračnega prometa. V najkrajšem času bo v Boromgaju dokončan novi civilni hangar, na katerem bo društvo za zračni promet postavilo poseben paviljon za potniške avijone. V tem hangarju bo vse potrebne kakor restavracija, prodajalna časopisov itd. Zračni promet se odvarja letos 17. marca in bo vzpostavljen promet med Skopljem, Belgradom in Zagrebom. Potniški avijoni ne bodo letali samo do Dunaja, temveč tudi na Češko-slovaško. Tako bo imela Češko-slovaška najhitrejšo in najkrajšo zračno zvezo z Jadranskim morjem. Naš najboljši pilot Strizevski si je ogledal na Sušaku tamošnji pomorski aerodrom, ki je v zelo dobrem stanju. Uredil se bo tudi hidroavionski promet med Sušakom in Dubrovnikom. Vozni red še ni določen.

Belgrad, 25. febr. AA. Danes je bila od 10. do 13. seja upravnega odbora Narodne banke. Predsedoval ji je guverner Narodne banke Ignat Bailoni. Na seji so bili razpravljani le tekoči posli.

Trozvezna senzacija

V »Jutru« so včeraj obnovili staro trozvezo. Ko je še živela, je tako hiral, da se je podrla brez vsake senzacije. Sedaj pa je s previdnim vprašanjem postala zopet nova senzacija. In zaradi te je morala tudi stara trozveza vstati iz groba. Upamo, da se bo »Jutru« la najnovjša senzacija prav tako dobro izplačala, kakor ona pred dnevi, ko je v »Jutru« dobil zopet Tardieu mandat za sestavo vlade. Niti povedati ni mogoče, kako zelo je bil vesel G. Tardieu, da so mu dali v »Jutru« zopet mandat.

Ampak senzacija z obnovljeno trozvezo Avstrije, Italije in Nemčije je še senzacija posebne vrste. Da more kdo resno misliti na možnost take trozveze, je res senzacija prve vrste. Častitamo »Jutru«, da zmora tudi to senzacijo.

Zakon o lekarnah v VZS

Belgrad, 25. febr. e. 27. t. m. začne zasidati vrhovni zakonodajni svet ter bo razpravljal o zakonu o lekarnah in lekarnarjih. Pri tej priliki se je tukaj razvila živalna debata med onimi, ki zastopajo stališče, da naj se obdrži sistem obnove odpravljanja lekarn, kakor je bilo doslej v Srbiji, in med onimi, ki zahtevajo da naj se za vso državo sprejme sistem, kakor je v Sloveniji v veljavi. V zakonskem načrtu je to poslednje stališče sprejeto in bo tudi gotovo obveljalo.

G. Tartarescu v Belgodu

Belgrad, 25. febr. e. Belgrad je prispel državni podtajnik romunskega in tranjega ministrstva G. Tartarescu, ki je obeneh ravnatelj velike romunske časnikarske agencije, Danubijan pres. G. Tartarescu je prišel v našo državo predvsem zato, da prouči naše najnovejšo administrativne reforme in njihov vpliv. Dal je časnikarjem izjavo, v kateri med drugim pravi:

Mi se še dovolj ne poznamo. Če bi se naše zveze in prijateljstvo bolj poglobilo, moramo delati za tem, da se čimbolj med seboj spoznamo. To spoznavanje naj bi ne bilo samo v političnem, temveč tudi v kulturnem in krajševnem oziru. Naša zveza mora biti živa in mora biti vsajena v duši naroda, da bi bili močni in krepki.

G. Tartarescu ostane dalje česa v Belgradu, nakar odpotuje v Zagreb in Dalmačijo, in morda tudi v Ljubljano.

Komunistično gibanje

Atele, 25. febr. U. Včeraj zvečer je skušalo 300 komunistov, med njimi tudi več žensk, napasti ječo, da bi rešili iz nje 20 komunistov, katere je vlada hotela radi varnosti prepeljati na otok Kreto. Množica je hotela stražo razorožiti in neka komunistka je divje tepa in grizla orožnike, ki so vodili njenega zadržanja iz zapora. Sele, ko je prišla pomoč, se je posrečilo pregnati demonstrantje. Več komunistov je bilo zato aretiranih. Oni komunisti pa, ki so bili določeni na otok Kreto, so začeli stavko z gladovanjem.

Atene, 25. febr. U. Danes so slavalječi delavci v mestu Ajassos na otoku Mitilene s silo zasedli mestno hišo, kjer so odstavili oblasti in izpustili iz ječ zaprte komuniste. Vlada je morala poslati čete, da vzpostavijo mir. V glavnem mestu Orcka pa se enak poskus komunistov ni posrečil.

Bukarešta, 25. febr. AA. Tekom pogreba dveh delavcev, ki sta bila ubita za časa zadnje stavke, so skušali komunisti prirediti demonstracije. Policija je prišla 13 izgreznikov.

Bombay, 25. febr. AA. Atentatorjema indijskega porekla, ki sta bila obtožena bombnega atentata, je bila prisojena 9 in 15-letna robija.

Pariz, 25. febr. AA. Havas poroča iz Aten, da je skupina kakih 100 komunistov skušala oprostiti 20 komunistov, ki so jih vodili stražniki in ki so bili obsojeni na robijo na otoku Kitu. Stražniki so odbili napadalce in aretirali 6 komunistov. Aretirani komunisti so v zaporu začeli izvajati gladovno stavko.

Komunistična zarota v Indokini

Pariz, 25. febr. AA. Javljajo iz Hanoijs, da so francoska oblastva okrnja skladišča orožja. Na nekem mestu so našli 325 bomb, skritih v cementu. V garniziji je zaprlih 24 vojakov-domacinov, med njimi dva suražmojstra, radi poštene. Na domače prebivalstvo je napravilo hiter vodstvo preskave dober vus.

Revolucija v San Domingu

Newyork, 25. febr. U. V San Domingu je izbruhnila revolucija. Predsednik Vasquez se je s svojo rodbino začel pod varstvo ameriškega poslanstva. Revolucionarji, katerim se je pridružil največji del vojske, so zasedli trdnjavo Monte Christi in prodirajo sedaj proti glavnemu mestu, ne da bi zadeli na odpor. Ker je položaj brezupen, sta predsednik in podpredsednik pri kongresu podala demisijsko, da preprečita državljansko vojno. Kongres bo do novih volitev imenoval začasnega predsednika.

Lyons i velese'em

Belgrad, 25. febr. AA. Naša pooblaščenca agencija v Lyonu poroča, da bo tudi letošnji sejem tako zanimiv, kakor so bili dosedanj. Na to opozarja gospodarske kroge ter bi bilo dobro ako odposljuje skupino svojih zastopnikov na ta sejem in ako se ti odposlanci priključijo zagrebški skupini, ki je že napovedala svoj prihod v Lyon.

Narodni svet odobril haaške dogovore in pogodbo z Italijo

Revizija socialne zakonodaje v Avstriji

Dunaj, 25. febr. U. Zvezni kancler dr. Schöber se je danes dopoldne vrnil iz Berlina. Na kolodvoru ga je pozdravila velika množica ljudstva. Zvezni kancler je zelo zadovoljen z uspehi svojega potovanja in posebno upa, da bodo trgovinska pogajanja, ki se zopet začno meseca marca, kmalu končana.

Dunaj, 25. febr. U. Narodni svet je danes brez opozicije odobril haaške dogovore ter prijateljsko in razodržno pogodbo z Italijo. Krščansko-socialni poročevalec Kunschak in veleniški poslanec dr. Wolawa sta slavila osebne zasluge dr. Schöberja za uspehe v Haagu in Rimu ter je dr. Wolawa označil koncesije, ki jih je dosegla Avstrija na drugi haaški konferenci, kot prvi del revizije saintgermainške pogodbe, kot izraz zmage gospodarske pameti nad vojno in povojno psihozo. Za socialne demokrate je naglašal dr. Ellenbogen, da se smatra avstrijski proletarijat za zvezanega tudi z italijanskim proletariatom proti fašizmu in da

ne bo nehal pozivljati vest vsega sveta proti raznarodovanju Nemcev na južnem Tirolskem, da pa bo glasoval za vsako rasediščno odločitev v vseh mednarodnih sporih.

Dunaj, 25. febr. U. Dr. Schöber bo prihodnje dni v zveznem svetu predlagal zakon v varstvo dela in svobodo zavarovanja, kakor to zahtevajo Heimwehrovec s svojim predlaganim protiterorskim zakonskim načrtom. S tem zakonom bodo postali nični kolektivni dogovori med delodajalci in delojemalci, s katerim se gotovim organizacijam zagotavlja monopol in se drugomisleči delavci izključujejo od dela. Prepovedano bo odiegovanje prispevkov za strokovne organizacije po delodajalcih, kar bo veljalo za vse privatne, pa tudi državne obrate. Zakon pod kaznijo prepoveduje tako zvane »zaprte delavnice«, to je delavnice, ki so za gotove skupine delavcev nepristopne radi strahovanja ali sile. Ravno tako predvideva zakonski načrt kaznovanje preprečevanja razlikanja dovoljenih shodov in sprevodov.

Certa stranka na Angleškem

Velika nevarnost za konservativce — Nova stranka za prosto trgovino v mejah imperija in za zaščito carino proti inozemski konkurenci

London, 25. febr. AA. Nova politična stranka, ki sta jo ustanovila lorda Beaverbrook in Rothmere, naznanja, da je zbrala 100.000 funtov sterlingov za strankin borbeni fond. V angleških političnih krogih se mnogo razpravlja o vplivu nove stranke na stare politične stranke. Poziv nove stranke na socialiste in liberalce ni imel veliko uspeha in tudi konservativci naglašajo, da nova stranka ni doslej pridobila nobenega uglednega konservativnega voditelja. Stanley Baldwin pravi v listu »Home and empire«, da bo nova stranka, če se ji bo posrečilo pridobiti nekaj konservativcev, lahko razcepila ali pa celo onemogočila konservativno stranko. Glede na cilje nove stranke, pravi Baldwin, da propagira nova stranka prosto trgovino v mejah britskega imperija in predlaga zaščitne carine za angleško industrijo in gospodarstvo proti inozemski konkurenci.

Nadalje govori Baldwin o možnosti uresničenja programa nove stranke in naglašja, da

Verska debata v poljskem parlamentu

Radi protiverskih tendenc prosvetnega ministra grozi vladna kriza

Varšava, 25. febr. a. Glavni problem Pilsudskijske diktature obstoja v njegovih odnosih napram katoliški cerkvi. Do majskega prevrata so se interesi katoličanov na Poljskem istovetili z interesi parlamentarne desnice. Tudi na levi in med širokimi socialističnimi masami je bil in je še danes katoličizem zelo jak. Pilsudski, ki je celo svoje življenje prebil med revolucionarnimi marksisti, je bil vedno nasproten katoliški cerkvi. To se posebno vidi v obnašanju njegovega ožjega kroga pristašev, to je takozvane časniške grupe. Ko je prišel Pilsudski do oblasti, je svoje ravnanje napram katoliški cerkvi spremenil, in je hotel na vsak način pridobiti na svojo stran katoliške elemente. Rezultat tega njegovega prizadevanja je bil tudi v resnici, da je dobil na svojo stran velik del poljske aristokracije in veleposestnikov.

Kljub temu je pa vendar ostal nasprotnik vere in cerkve. V novem Bartelovem kabinetu, ki je sicer zelo umrjen, je prosvetni minister oseba, ki je odpadla od katoliške cerkve. Ta okolnost je vznemirila katoliško javnost na Polj-

bo nova stranka svoj cilj zelo težko dosegla, ker so dominioni trenutno nasprotni popolnoma prosti trgovini v mejah britskega imperija. Dominioni tvorijo gospodarske enote zase, ki so popolnoma neodvisne od ostalih delov britskega imperija. Tudi položaj kronskih kolonij in kolonijnih mandatov ustvarja težkoče. Baldwin poudarja nadalje, da bo pri sedanjih razmerah težko uresničiti prosjo trgovino v britskem imperiju.

Kljub temu je prosta trgovina končni cilj imperija, ki ga morajo imeti vsi pred očmi. Ideal proste trgovine bo racionaliziral gospodarstvo britskega imperija in zblizal imperijalne industrije. Kljub temu, naglašja Baldwin, je nevarnost, da bo nova stranka razcepila konservativce in spravila na vlado definitivno socializem. S svojim nastopom bo nova stranka le napravila nove zmešnjave v notranji politiki in dala socializmom nepričakovano priliko, da zmaga pri prihodnjih parlamentarnih volitvah.

skem, ker je prosvetni minister začel tudi uveljaviti svoja načela. Tako je v šolah favoriziral socialistično učiteljsko združenje in je odredil sodelovanje šole pri proslavi Pilsudskijskega prijatelja pisatelja Kaden Pandovskyja. To dejstvo je vznemirilo tudi vladne konservativne kroge. Pri razpravi o prosvetni politiki sedanje vlade je vodja konservativnega dela vladnega tabora znani knez Jan Radzivil dal obširno izjavo, v kateri ostro nastopa proti prosvetnemu ministru. Pravil je, da imajo katoliški roditelji pravico, da se njihovi otroci vzgajajo v verskem duhu.

Zelo ostro je napadel osebo ministra tudi knez Cartorijski, ki je postavil vprašanje, kako se more na Poljskem snih dovoliti, da bi bil prosvetni minister človek, ki je odvrnil katoliško vero. Razprava o veri v sejmju je vzbudila v vsej poljski javnosti velikansko zanimanje. To vprašanje bi končno lahko izzvalo tudi krizo vlade, ker je konservativni del vlade odločno za to, da obračuna s protiverskimi tendencami vladnih krogov.

Ogromen požar v Kavali

Zgorelo 250.000 kg tabaka

Atene, 25. febr. AA. Davi je izbruhnil silen požar v Kavali, ki je središče tobačne proizvodnje v Grčiji. Požar je objel predvsem tri velika skladišča trgovske trdnice Kujundzogh. Kjer je bilo vskladiščenih 250.000 ok tobaka. Za enkrat

je ugotovljeno, da je škode 25 milijonov drachem. Ni še znano ali je požar zahteval tudi človeške žrtve, ker požara še vedno niso mogli pogasiti. Ker veje močan veter, se boje, da bi mogli plameni objeti tudi druge zgradbe.

Nova smer mad'arske politike?

Pariz, 25. febr. a. Predsednik francoske republike Doumerque je sprjel včeraj popoldne ob 5 madžarskega premiera Beth'ena, ter se s njim zadržal v razgovoru nad eno uro. V madžarskih političnih krogih prevladuje mišljenje, da se je grof Bethlen preorientiral na franco-ko stran in da je bila njegova konferenca z Doumerque-jem prvi korak za to.

Preasnovna rumskega kabineta

Bukarešta, 25. febr. a. V političnih krogih se priključuje rekonstrukcija vlade dr. Maniuja s najbližji bodočnosti. Iz njegovega kabineta bo haje izstopil prosvetni minister Constantinescu, minister vere Ancel Vlad in minister dela Raducanu. Maniu je izjavil, da so v vladi neobhodno potrebni Mihalacu, Madgearu, Vajda in Mirto. »Curentul« javlja, da je prišlo med pravosodnim ministrom Junianom in Manijem do ostrega nasprotja. Junian je postal že ostavko, katero je pa pozneje preklekal, ker bi na ta način prišla kmečka stranka v težko notranjo krizo.

Nov proces nad 'zrednim sodščem v R'mu

Rim, 25. febr. Pred izrednim sodiščem (Tribunale speciale) se je začel proces proti več Slovincem, ki jih eni označujejo kot »orjunašce, drugi kot komuniste. Obtoženi so, da so v Marezigah in okolici v Istri ungajali terorizem nad italijanskim prebivalstvom, kakor pravi obtožnica, da so imeli orožje in se skrivali po gozdovih, da so peli bujskajoče pesmi in razširjali revolucionarne letake. Osumljeni so tudi, da so ubili fašista Cavalicha. Po izpovedbah pri je govoril državni pravdnik, ki je predlagal, da se Rudolf Marsić in Ivan Dobrinja kaznujeta s 30 leti ječe, Anton Kodarin s 17 leti in pol ječe, Ivan Kodarin s 15 leti ječe, Ivan Marsić s 10 leti ječe, Miroslav Marsić s 3 leti ječe, Franc Ferlane in Marij Busanić s 4 leti, Ernest Vatovac, Ernest Kocjančič, Albert Černovac, Josip Lovresić in Jožef Vergan vsak s 4 leti ječe.

Dunajška vremenska napoved. Se nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena ne bo. Osvežujoči vetrovi od jugovzhoda.

Sovietski teror v Ukrajni

Varšava, 25. febr. Iz cele Ukrajine prihajajo poročila o strašnem terorju sovjetov pri izvajanju kolektivizacije vasi. Sovjeti so poslali 25.000 delavcev na deželo, da kolektivizacijo izvedejo. Ti odposlanci zahtevajo od vaskega sovjeta, da »prostovoljno« sklene kolektivizacijo. Ako sovjet tega noče steriti ali pa stavi pogoj, ga razženejo in »izvolijo« novega. Kmetje, ki se kolektivizaciji upro, se deportirajo ali v druge kraje Ukrajine ali pa celo izženejo izven njenih mej. Tako so iz vasi Globine izgnali 80 kmetijskih družin, iz Orčika v Poltavski guberniji 23, iz Zalijine 18, iz Novoseliske 15 itd. Mnogi izgnanci, ki jim ne dovolijo vzeti ničesar s seboj se skrivajo po gozdovih in organizirajo čete proti sovjetom. Požigi kolektiviziranih vasi se čedalje bolj množijo. Sovjeti odgovarjajo na to z mnogostevilnimi smrtnimi obsodbami in eksekucijami. Lugansko sodišče je obsodilo 12 kmetov na smrt, herzonsko štiri. Tudi sodišča v Mikołajiva in Artemivsku sta izrekli več smrtnih obsodb. V krajih, ki mejijo na Poljsko, skuša prebivalstvo zbežati preko meje v poljsko republiko, kar se pa le malo katerim posreči. Tako je te dni zbežalo kakih 200 Ukrajincev iz kolektiviziranih vasi ob poljski meji, pa so jih tik n. meji rdečearmejski prijeli.

Moskva, 25. febr. a. Komisarijat za narodno zdravje je prepovedal bolnicam sprejeti v oskrbo duhovnike, ter osebe iz bivših višjih in meščanskih krogov.

Angleži proti verskemu preganjanu v Rusiji

London, 25. febr. a. V spodnji zbornici je bilo vložnih mnogo vprašanj o položaju v Rusiji posebno o verskem preganjanju. Zunanji minister Henderson je izjavil, da je dobil britanski poslanik v Moskvi nalog, da naj pošlje pregled o tem vprašanju na osebnih informacijah pri Sovjetski vladi. Odgovor še ni prišel.

London, 25. febr. a. Odgovarjajoč na anonimne članke je Macdonald izjavil, da je zgodovina Rusije polna verskih preganjanj. Vse prizadevanje zunanjega sveta more iti za tem, da se preganjanje kristjanov v Rusiji zopet ne začne.

Londonska konferenca -- brez uspeha?

Rim, 25. febr. AA. Včeraj popoldne sta odpotovala v London na pomorsko razorožitveno konferenco ministri zunanjih zadev Grandi in minister mornarice Siriani.

London, 25. febr. AA. Med strokovnjaki je bilo doseženo soglasje v vseh vprašanih glede posebnih ladij. Sestanek prvih delegatov prihodnji petek je odvisen od glasovanja v francoski zbornici.

London, 25. febr. a. Vtis o neuspehu londonske pomorske razorožitvene konference se vedno bolj širi. Ameriški delegat konference Johnes odpotuje jutri domov.

Velikanska neurja v Italiji

Rim, 25. febr. AA. Po uradnih vesteh je po neurjih, ki so divjala nad Bolognolo, bilo najdenih 19 mrtvih in veliko število ranjenih. Vojaštvo in milica skrbijo za rodbine, ki so ostale brez strehe. Snežni meteži trajajo še nadalje. V Kalabriji je prekinjena železniška zveza Palmi--Bagnara.

Ponesrečeni ital. letalec

Turin, 25. febr. AA. Med izvajanjem nad letališčem »Italia« se je znani italijanski pilot Giovanbattista Bottalla ponesrečil s svojim aparatom. Bottalla je padel iz precejšnje višine in bil na mestu mrtve.

Pri otvoritvi letališča 12 mrtvih

Newyork, 25. febr. AA. O priliki otvoritve letališča Machado na Kubi sta se zgodili dve nesreči, ki sta zahtevali 12 mrtvih. Deset potnikov nekega avtobusa je bilo ubitih pri trčenju z električno železnico, dva pilota kubanske vojne aviacije pa sta se ponesrečila tekom izvajanj nad letališčem.

Belgradske vesti

Belgrad, 25. febr. e. Ze svetčasno smo poročali o procesu proti Milanu Stojanoviću, bivšemu vodji šefa računov v trgovinskem ministarstvu. Obtožen je bil, da je napisal rešenje, s katerim se njegovi ženi Milici odobri podpora 500.000 Din iz premčenja trgovinskega ministarstva. Rešenje je med drugimi akti predložil takratnemu ministru Velizarju Jankoviću, ki je to podpisal, nevede, da gre za tako veliko podporo. Pozneje je minister Janković izjavil, da mu je bilo to rešenje predloženo na nebranjiv način, radi česar je prišel Stojanović pred sodišče. Sedišče ga je takrat obsodilo na 4 leta ječe. Sedaj je pa kasnejsko sodišče ta sklep razveljavilo in Stojanovića opravičilo.

Belgrad, 25. febr. AA. Včeraj dopoldne je nastal na Čukarici v Karagjorgjevi ulici št. 1 velik požar na strehi. Ognjegasci so takoj prispeli na lice mesta in preprečili, da bi se požar razširil na sosednje hiše. Škode je 90.000 Din. Zgorela je samo streha.

Zagreb, 25. febr. a. Splitski škof dr. Bonifacije je odpotoval danes zjutraj z brzovlakom po skoro tedenskem bivanju v Zagrebu na škofovski konferenci.

Prva žična železnica v Jugoslaviji

Maribor, 25. februarja.

Pohorska vzpenjača se je zdela nekaj časa kakor problem; danes ni več. V predposlednji etapi se z žilavostjo in vztrajnostjo dovršuje organizacija potrebnega kapitala. Število dvomljivcev je sicer sila skopnelo; toda nekateri stoji še vedno z nezaupanjem ob strani. Rentabilnosta podjetja je sigurna stvar. Dokazujejo to številni, predvsem avstrijski zgledi.

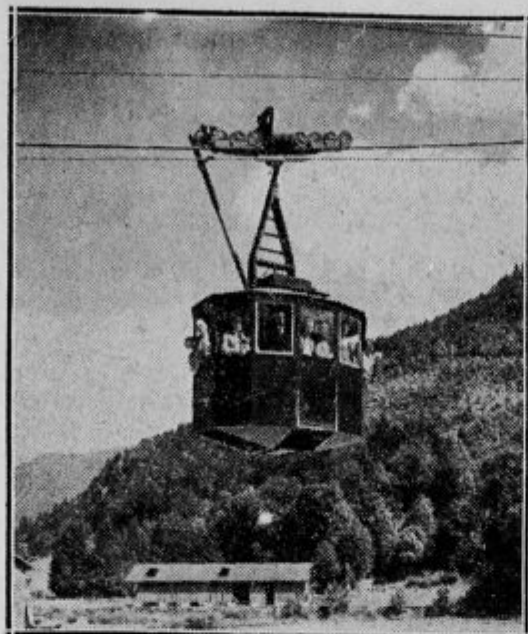
Najboljši dokaz rentabilnosti avstrijskih vzpenjač, kjer jih je preko deset, je bilančni izkaz za preteklo leto. Iz zanesljivega vira je bilo tajništvo Pohorske vzpenjače sporočeno, da je imela »Kanzelbahne« na Koroškem (Osojsko jezero) v letu 1929 pri investiranju glavnici S 600.000 (Din 4.800.000) skoraj S 120.000, to je Din 960.000 čistega dobička, to je 20 odstotkov. Ker bo tajništvo Pohorske vzpenjače tudi od drugih inozemskih vzpenjač prejelo bilančni in frekvenčni izkaz za preteklo leto, se bodo isti svoječasnno objavili v lokalnih časopisih. Zato se nam na precej ugodni letni zaključek te sosedne vzpenjače, ki je bila še le pred dvema letoma zgrajena in je tako rekoč šele preteklo leto vzbudila pozornost tujcev, da iz tega sklepamo tudi za našo bodočo pohorsko vzpenjačo.

Koroška je tujsko-prometna dežela radi svojih jezer in razvite hotelske industrije. Sicer se pa Koroška ne sme prištevati deželam z izrečno mednarodno publiko, kakor n. pr. Solnograd, Tirolska, Semmering itd. Ker pa bo morala pohorska vzpenjača večinoma računati z gosti iz naše države, akoravno se je bodo s sigurnostjo posluževali tudi inozemci, lahko trdimo, da bo naša pohorska vzpenjača sorazmerno enako dobro uspevala. Radi cenene voznine Kanzelbahne (S 5 ali Din 40 za vožnjo gor in nazaj), se je dosegel ogromen obisk, ki je samoumevno povzročil takšen dobiček. Tudi pohorska vzpenjača hoče vožnjo tako poceni omogočiti (Din 20 do 25 za vožnjo gor in nazaj); dala bo svojim članom primeren popust in predvidoma ravno tako dosegla velikansko frekvenco.

V pohorsko vzpenjačo naložen denar bo za 30 odstotkov nižji, nego je investiran v vzpenjačo Kanzel, radi tega bo tudi pri 30 odstotnem manjšem posetu sorazmerno isti dobiček. Izven tega so naši vzpenjači obljubljeni večje podpore, ki pa ne pridejo za obrestovanje glav-

nice v poštvi; radi tega se zopet poveča znesek za razdelitev na obresti. S tem bo vsem nasprotnikom pohorske vzpenjače v našem mestu podan najboljši dokaz, da so vse trditve o nerentabilnosti vzpenjač le fraze brez vsake podlage in imajo samo tendenco, tej občestvinski velevažni akciji škodovati. Zato vabimo cenjeno občestvo cele spodnje Štajerske, ker vsi bodo imeli korist v tej moderni, za povzdigo tujskega prometa neobhodno potrebni napravi, da podpiše deleže; oni, ki so pa že podpisali, se naprošajo, da vplačajo prevzete deleže pri Mestni hranilnici v Mariboru. Samo tujski promet (glej Avstrijo, Švico, Italijo itd.), ki prinese gotov denar v deželo, bo naše slabo gospodarsko stanje izboljšal; zato z združenimi močmi na delo za pohorsko vzpenjačo.

Podpisovanje deležev sprejema tajništvo, Maribor, Jurčičeva ulica 8, Putnik, Aleksandrova cesta, Bizjak, menjalnica, Gosposka ulica, We'x, Jurčičeva ulica in Oset Hotel Mariborski dvor.

Takole se bomo vozili na Pohorje! Slika nam kaže vzpenjačo na Predigtstuhl v Tirolah.

Zopet ustavljen obrat

Domžale 25. februarja.

Te dni je tovarna Bonač na Količevem pri Domžalah ustavila delo na glavnem velikem stroju, (1 vagon lepene na dan), ker nima nikakih naročil. Radi tega je veliko število delavcev brez posla, med njimi so tudi družinski očetje.

Ker se pripravljajo take delne krize tudi drugod, n. pr. v Trbovljah, kjer morajo delavci praznovati, bi bilo potrebno temu vprašanju enkrat posvetiti večjo pozornost s socialnega in gospodarskega stališča. Izguba dela in zaslužka sedaj v zimskem času je strašen udarec, ki zadava zopet vedno več delavskih družin. Javnost do takih dogodkov ne more ostati brezbržna.

Sedem porok naenkrat

Ptuj, 24. februarja.

Danes dopoldne je bil Minoritski trg izredno živahen. Ves obširni prostor je bil skoro poln ljudstva kakor ob največjih praznikih. Tudi cerkev je bila nabito polna. Na trgu je stalo mnogo okrašenih voz z vpreženimi lepimi konji. Zraven sta nepretrgoma svirali dve godbi in kratkočasili ljudstvo, ki si je ogledovalo sedem mladih parov, kateri so ta dan sopolili pred oltar in se zavezali za skupno življenje.

Zenini in neveste so bili: Franc Prosenjak iz Spuhlja in Marija Krajnc iz Nove vasi; Martia Arnuš iz Podvine in Antonija Cvetoč iz Otom; Ivan Župec iz Sagojč in Rozalija Kolarič iz Spuhlja; Alojzij Zgeč iz Mezgovec in Marija Toplak iz Dornave; Janez Čeh iz Podvine in Marija Muršak iz Otom; Anton Kline iz Škofe in Elizabeta Kolarič iz Kicarja in Horvat. A ton in Zajšek Antonija. — Vsem: Vse najbolje!

A. Pisemski.*

Ruski lažniki

Vsi smo menda srečali slične ljudi. Njega dni smo se dolgočasili in jezili, a zdaj kot preteklost so mi postali dragi. Saj v njih vidim toliko blizkega, nacionalnega, sorodnega moji lastni duševnosti. Vsak lažnik je namreč odmev svoje dobe, odseva njene nazore. S tega stališča niso brezpomembne tudi po meni zabeležene postave. Zato kar začnimo!

I.

Tekmecc.

Stari Stupicin, rodbinski oče, graščak in dosmrtni »vpokojeni gardni praporščak«, je iz jedilnice vstopil v veliko dvorano plemiškega sobranja in zadovoljno vdihnil soparo kolinske vode, s katero so lakaji škropili dvorano. Ples se še ni pričel, dvorana je bila prazna. Samo en mladenič, Petruša Korobov, je pogumno slo-nel ob vznočju mramornatega stebra. Stupicin je v njem zaslučil pripravno žrtev in se mu pri-čel približevati, a počasi, v krogih, kakor lovci zasledujejo droplje. Naposled se je pred njim ustavil in ga je pokroviteljsko nagovoril: »O, to je menda Petruša Korobov? Me veseli!«

»Je, je!« — mu je dokaj izzivalno odvrnil

* A. F. Pisemski (1820—1881) velik talent (po besedi A. Čehova) avtor številnih povesti in romanov, je pri nas manj poznan kakor njegovi sodobniki Lev Tolstoj, I. Turgenjev, Gončarov. Posebno znana je njegova kmečka drama »Bridka uroda«, ogrožen protest zoper tlačanstvo.

Delavni jeseniški planinci

Jesenice, 23. februarja.

V nedeljo, 23. februarja ob 10 dopoldne se je v restavraciji g. Tancarja na Jesenicah vršil redni letni občni zbor SPD, podružnica Jesenice. Občnega zbora se je udeležilo 32 članov. Iz raznih poročil je bilo razvidno, da je odbor agilen ter stremi za tem, da bi bila podružna na Jesenicah ena izmed prvih in najzvočajnejših. Tudi je že nabrana precejšna vsota denarja za potrebno planinsko kočjo na Rozci kamor zahaja vsako leto več turistov, saj je Rožca poleg Golice najlepša izletniška točka z Jesenic. Posebno pa je mnogo frekvence v zimskem času, kajti nobena gora ne nudi smučarjem toliko ugodnega terena kakor ravno gladka, a ne prestrma Rožca.

Živahna je bila debata o rešitvi ekspediciji, v katero so posegali člani jeseniške podružnice. Dr. Senjorju se je poslal udanostni pozdrav.

Odbor je razen dveh odbornikov ostal stari in sicer gg. Setine, Pavlin, Kosmač, Bohinec, Velepič, Finžgar, Ravnik, Torkar Franc ml., Čop Joža, Čop Jaka. Preglednika sta gg. Pohar in Stopar. Namestnika pa gg. Zore in M. Pikon.

Skrivnosten umor

Ptuj, 24. februarja.

Pretekli petek je bila v vasi Kuka pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah umorjena Marija Vilčnik. Umorjenka je našli njenemu stanovanju mrtvo z več ranami na čelu. Zadeva je v preiskavi, tri osebe so pa radi sumu pod ključem. V interesu preiskave očitast ne daje nikakih informacij.

Lepši zobje
SARGOV
KALODONT

Potres na ljubljanskem polju

Ljubljana, 25. februarja.

Potres, nepričakovan in seveda nenađen gost, je včeraj obiskal Ljubljano in ljubljansko polje, nato pa zopet izginil. Samo trenutek smo ga imeli in že je izginil. Ljudje, pa še ti bolj redki, so se ga komaj zavedli, hipoma so se spomnili na grozo in že ga ni bilo več. Kar je starejših, so se spomnili na dni velikega potresa pred 35 leti, mlajši pa na prav pogosta razburljiva poročila v časopisih od drugod.

Pa v Ljubljani ni bil ta potres nič hud, saj bi mu še skoraj imena potres ne bi privoščili, komaj potresek tako je bil krotak.

Potres smo v Ljubljani občutili ob 2.35 popoldne. V uredniških sobah so zabingljale električne luči, viseče s stropa, pohištvo se je malenkostno streslo in zaškrpalo, kakor da bi kje v bližini kdo močno zaloputnil z vratmi, le da poka ni bilo čuti. Enako so čutili potres tudi v drugih poslopih in sicer v višjih nadstropjih bolj, v nižjih manj. Ljudje, ki so razmišljeni hodili po ulicah, pa potresa sploh niso opazili. Naše uredništvo se je takoj obrnilo telefonično na observatorij pod Triglavom do g. prof. dr. A. Belarja s prošnjo za strokovno pojasnilo o tem potresu.

Gorje pri Bledu 25. februarja.

G. prof. dr. A. Belar je ljubeznivo ugodil naši prošnji in nam pojasnil:

»Potres je 14 mojih aparatov točno zabeležilo. Ta potres je eden onih, ki se dogajajo skoro vsako leto sredi februarja na ljubljanskem polju. 14. februarja sem imel predavanje na Jesenicah, kjer sem govoril o teh potresih in sem omenjal, da ga je tudi letos pričakovati. 13. in 16. februarja potresa sicer ni bilo, prišel pa je deset dni pozneje. Že 30 let opazujem te februarske potrese na ljubljanskem polju in skoro redno so prišli vsako leto. Moji aparati so zabeležili potres v oddaljenosti 45 km od observatorija, torej toliko, kot znaša približno srednja črta do Ljubljane. Potres je imel en sam udarec iz več sunkov. Ognjišče potresa je bilo 20 do 30 km pod zemljo. Potres je tektonskega značaja, kar pomenja, da so se premaknili zemeljski skladi. Vzroki teh februarskih potresov so različni. Eden teh je, da zemlja globoko zamrzne in se prične februarja tajati. Letos pa o tem ne moremo govoriti, zakaj mraza ni bilo, torej so za potres drugi vzroki, morda gibanje podtalne vode.«

Škofja Loka 25. februarja.

Danes ob 14.25 smo čutili v Škofji Loki dva potresna sunka. Prvi je bil močnejši, drugi nekoliko slabši. Materijalne škode potres ni povzročil.

Domžale, 25. februarja.

Ob 14.35 je bil tu čuti precej močan potresni sunek v smeri od vzhoda proti zapadu. Steklenice v omari so zažvenketale ter slike na stenah so se zagugale. Škode ni napravil nikake.

Zlata poroka v Postojni

Postojna.

Pred dnevi sta obhajala svojo zlato poroko g. Andrej Bezeljak in njegova žena ga. Karolina, roj. Klun, teta rajnega g. dekana Zorka Kluna v Ospu pri Trstu.

Slovesnost je otvoril poročni spreved v cerkev, na čelu mu vnuči in vnučkinje, zlatoporočnica, za njima pa otroci in zetje z ostalimi povabljenimi svati. Poročni obred je otvoril cerkveni pevski zbor s prekrasnim petjem, na kar je izvršil poroko g. dekan Franc Krhne v nabito polni cerkvi domačega občinstva.

Gniljivo je bilo videti slavljenca stopiti pred Marijin oltar, kjer jima je g. dekan častil in obenem orisal njuno težko življenje zakona v dobi 50 let. Nato se je darovala sveta maša v zahvalo, med katero sta oba zlatoporočnica prejela sv. obhajilo. Po končani cerkveni slovesnosti je v domači hiši nastopil govornik mali štiriletni vnuč Joško Drnovšek s pri-srčnim govorom, v katerem se je v imenu vseh zahvalil slavljenca, poudarjajoč, da je ta redkost le dohoda Marije in Boga.

Zlatoporočnicama pa kličemo srčno: Do biserne!

Kar naideš, ni tvoje!

Zanimivosti s Pohorja

Sv. Lovrenc na Pohorju, 23. febr.

Današnja nedelja je potekla v znamenju zborovanj in veselje. Tukajšnja Kmetijska hranilnica in posojilnica je imela dopolne v garderobi Društvenega doma svoj 23. redni letni občni zbor. Uspeva zelo lepo. Po občnem zboru zadruge se je v istem prostoru vršil zadržno-gospodarski tečaj, katerega je privredila Zadruga zveza iz Maribora. Udeležba je bila za naš kraj zelo lepa. Nadrevizor g. VI. Pušenjak je zelo nazorno in v lahko umljivi obliki orisal današnje splošno gospodarsko stanje s posebnim ozirom na zadržnoštvo. G. ing. Pavel Ferlic je uvedel udeležence tečaja v umno poljedelstvo. Opisal je razne škodljivce ozim-nih žit ter poučil, kako se pride zlasti rženi plesnobi v okoli, katera pri nas veliko zimske setve ugonobi.

Ob 3 popoldne se je vršil v osnovni šoli občni zbor podružnice Jugoslovanske matice. Podružnica šteje okrog 150 članov, kar moramo s ponosom ugotoviti.

Včeraj dopoldne je izgubil neki fant denarnico z okoli 550 Din. Našel je neke, ki si je denar kar prilastil. Odpeljal se je še isto opoldne v Maribor in si tam za 100 din denar nakupil raznih stvari (za okoli 300 Din) ter si za ostali znesek dal dobro postreči. Za zadevo bi ne bil nihče zvedel, ko bi imenovanega, ko je pobiral denarnico, ne opazilo skozi okno hiše neko dekle in ga je potem naznanila. Za stvar je zvedelo orožništvo, ki je tega, srečno se čutečega najditelja denarnice, ki je menda še danes za ta denar pil, odvedlo na orožniško postajo. Od začetka je vse tajil ter ni hotel nič slišati o denarju. Potem pa je le priznal, da denarja nima in da so mu denarnico včeraj v Mariboru ukradli. Orožništvo je zaplenilo vse stvari, katere je nakupil ter na ta način še vsaj nekaj rešilo.

»Kaj ne poveste!« je nekam začudeno dejal Stupicin.

»Res, pa še to bi malo pomenilo, ampak budilka je klicala: »Vstanite, Kleopatra Grigorjevna!« Natančno je poznala mamino ime!«

»To je res pripravno!« se je prisiljeno na smehnil Stupicin. Postal mu je prav čudno pri srcu. Kakor skozi meglo je v mladeniču zagledal svojega dvojnika, ki je govoril isto kakor on sam! »Prav imate,« je naposled zamišljeno prišel, »če trdite, da je stara moja hiša. Zate tudi bivam večji del v svoji graščini na deželi.«

»Ali je lepa ta vaša graščina?«

»Boljše si ne morete predstavljati. Samo to vam povem: sedeli smo nekoč na balkonu, lepo vreme smo imeli, pa smo zaslišali zvonček. Kdo bi to bil? Policijski nadzornik je prišel. — Pozdravljeni! — Oh, gospod, — je rekel, — takoj pride k vam škof. Bil je pri župniku in vas hoče obiskati. To pa je res, da sem se vedno zanimal za bogoslovsko znanost, in je to znano po naši škofiji. A spomnil sem se, da imamo samo me-so za kosilo. Vsi smo bolj rahlega zdravja pa se ne smemo postiti. (Tu je pripomnil, da je imela vsa družina velikanski tek in neomajno zdravje!) A z menihi je druga stvar, morajo se postiti. Poklical sem oskrbnika. — Hitro skoči, prijatelj, v mesto, pa mi za vsako ceno pripelj ribe. — Malenkost, — je odgovoril, — tudi doma jo bomo našli. — Začudil sem se, a sem mu zaupal, ker vem, da je vreden mož. No to re, škof je prišel, pogovarjala sva se o visokih stvarih, a na tistem me je vedno grizel dvom: kaj, če bomo le ostali brez ribe? — A v tem

veliko sobo, ki je bila natrpano polna hrastovih deščic. Kaj sem hotel! Poslal sem ljudi z zaboji in vse iz Moskve pripeljal domov. Poklical sem mojstra, da mi položi parkete. Videl sem, da mu ne gre delo od rok. Dva dneva je delal, a še vedno ni bil gotov. Postal sem radoveden pa šel pogledat. — Kaj pa se tako obotavljaš, prijatelj? — sem vprašal. — Oh, gospod! — je odgovoril, — le pogledjte, kaj tu vse pride ven! — Pogledal sem na tla pa se zavzel: zagledal sem vso Borodinsko bitko ob Moskvi, Napoleona in vse generale, — kakor živi so bili! — Oprostite, gospod, — je dejal mojster, — to je izredna umetnina. Za to delo pač ne morem zahtevati običajne cene. — Oh, prijatelj, — sem odgovoril, — kar hočeš mi računaj, samo dobro uredi ta zaklad. Od tedaj imam te parkete.«

»Ali ni nerodno plesati po generalskih obrazih in Napoleona teptati?«

»Seveda je nerodno!« se je zasmel Stupicin.

Petruša je naredil resen obraz in stresel svoje kodre: »Tudi jaz sem vedno v Petrogradu imel preveč denarja pa sam nekoč na dražbi za mamico kupil budilko. Prinesel sem jo domov, pa smo se zavzeli; zaropotala je vedno zgodaj ob osmih, ko mama navadno vstaja.«

»Je bila pač tako navita,« je vljudno pritrdil Stupicin in celo z roko pokazal, kako se navija ura.

»To bi bila postranska stvar, a budilka ni ropotala, temveč je klicala s človeškim glasom: Vstanite... vstanite!«

mladenič. Stari Stupicin se ni zmisil, da je po-begnil ta tiček s trinajstimi leti, ne da bi vprašal staršev, iz kadetnice in je potem deset let sam zase preživel v Petrogradu. Poznal je življenje in ljudi vse bolj, kakor Stupicin sam. A ta se je samo bal, da mu ne bi poslušalec ušel. Radi varnosti ga je prijel za roko in mu pokazal prost stol: »Izvolite, prosim! Se z vašo mamico sva bila prijatelja!«

»Da, da, saj vem! Me veseli!«

Stupicin je se tudi vsedel in se je ozrl, ker še ni vedel, katero struno bi ubral. »Čedna dvorana je to!« je naposled pripomnil.

»Tisto že, a parketi so slabi!«

»Res so slabi!« se je veselo odzval Stupicin, ker so mu že dale te besede zaželjeno smer. »Čudni ljudje so ti naši plemiški odborniki! Ponujal sem jim svojo mestno hišo pa še zastoj! Ne boste našli boljši plesne dvorane, — sem jim rekel — še v Moskvi nimajo sličnih parketov!«

»Mislite vašo hišo na Ivanovski ulici?«

»Seveda!«

»No, ne vem, kako naj bi imela dobre parkete. Saj je to sama podrtija!« je zasmehovalno pripomnil Petruša.

»To se je zgodilo slučajno!« je prav mirno odgovoril Stupicin, kot da bi prestil zadnjo opazko »Nekoč sem bil v Moskvi pa sem šel na dražbo. Preveč denarja sem imel! (Bogve, ali je to Stupicin kdaj doživel!) Prodajali so parkete. Kurci so se razvneli. Primaknil sem en ruhel, še drug, pa sem vse poročal. Sam ne vem, kako sem kupil parkete! Peljali so me v

Uničeno življenje

Umor trgovca Rotarja - pred sodni hi — Jelnikar obsojen na 6 let

Ljubljana, 25. februarja.

Življenje nekaterih je tako čudno zamotano in nerazrešljivo. Kakor skozi gosto meglo pogledamo včasih vanj in nekaj kakor onemogočeno spoznanje gre bežno skozi nas, da nekaj ni prav. To tako solnca je med nami, toliko ljubezni, toliko lepote; za vse bi je moralo biti dovolj. Pa smo kakor otroci majhni in nerazumni: za vsako drobnico, neznačajno stvar smo si nevoščljivi, kakor za frakule barantamo za svojo srečo; ravbarje in žandarje se gremo, mišice svojih rok preizkušamo, drobne dlani stiskamo v pesti in se bijemo... Včasih pod krinko človekoljubja brezobzirno posežemo v kakšno majhno, ubogo življenje, ga uporabimo za orožje svojih namenov — in vržemo med smeti. O, toliko življenj je že v razvalinah, toliko raket je že stesanih — pogledimo si enkrat v oči, prislusnimo enkrat tiho vase!

Življenje nekaterih je kakor nikoli zapisan, za vedno zamolčan roman. Sebe potem, ko se poslepnje poglavje s solzami in krvjo konča, pridružen je nekak odsek. Sebe potem za hip obstanemo, odrevenimo in nas je groza resnice, ki se razgali pred nami...

Razprava

Dvoje skrušenih postav vidim stati pred resničnimi obrazi mož, ki sodijo po paragrafi in zakonih: Morilca in duha umorjenega. Oba imata globoko na prsi povešene glave, v togo negibnost uklesane kretnje in izgubljene oči. Oba vidim stati pred seboj in ne vem, katerega bi bolj pomiloval... Hudo mora biti pri sreči obema...

Morilec: Jelnikar Leopold, rojen 31. oktobra 1899 v Gradcu, pristojno v Litijo, oženjen, delavec v Gradcu, že kaznovan.

Umorjenec: Rotar Ivan, lesni trgovec in posrednik v Litiji.

Ozadje umora

Obtožnica navaja: Jelnikar Leopold je bil od leta 1916. do leta 1918 uslužben v železniškem skladišču v Litiji in je bil kot tak opremljen vojaščin. L. 1918. je bil osumljen hudodelstva tatvine na škodo železnice in bil 2 meseca v preiskovalnem zaporu. Zaradi pomanjkanja dokazov so ga izpustili, službo pri železnici pa je izgubil. L. 1919. se je bojeval na koroški fronti, kjer si je nakopal neozdravljivo bolezen.

Obdolženec se je med vojno, ko je že služil pri železnici, seznanil s Ivanom Rotarjem, ki je imel restavracijo »Pri postji« blizu litijskega kolodvora. Pozneje je Rotar restavracijo opustil in začel trgovino s lesom. Postal je v kratkem času premožen trgovec in posrednik.

Kmalu potem, ko je obdolženec izgubil službo pri železnici, je začel doživljati Rotarja, češ da je on kriv vsega, ker ga je navedel, da je goljufal kmete pri tehtanju žita in krompirja. Ukresana živila je obdolženec oddal Rotarju. Po preiskovalnem zaporu je obdolženec zahteval od Rotarja, naj mu odšteje obljubljeni delež dobička in ga obenem prosil za službo. Rotar pa se mu je posmehoval:

»Kar naprej baraba bodi!«

Tudi proti Rotarju so se vršile kazenske postopke radi hudodelstva dolžnosti tatvine. Svojemu prijatelju Melnu Ludviku je obdolženec večkrat tožil, da je Rotar uničil življenja.

Umor

Usodnega dne bi bil moral obdolženec nastopiti 10 dnevni zapor, ker je obrnil Strojčarja Franca. Stopil je mimogrede v trafikko Vigler Cirila in vprašal, če vo, da je Rotar doma. Trafikantinja mu tega ni vedela povedati. Medtem je stopil v trafikko Rotarjev sin Lado in povedal, da je oče šel po opravkih v Mošenik. Obdolženec je nato šel v Cerarjevo gostilno in se vsedel na hodnik, odkoder je imel razgled na most, čez katerega bi moral Rotar priti.

Ob 18 se je pojavil Rotar peš. Obdolženec je skočil v kuhinjo, zgrabil oster kuhinjski nož, re-

trenutku me pokliče oskrbnik: — Izvolite k ribniku, gospod, in povabite tudi vladiko s seboj. — Stopila sva ven. — Oprostite, vladika, — sem dejal, — ne vem, kaj hoče ta moj bežak oskrbnik. — Nič ne de, — mi je odgovoril škof, — itak sem predolgo sedel, sprehod mi bo dobro storil. — Pogledala sva in obstrmela: iz ribnika so potegnili na suho jesetra, da se v Volgi nimajo sličnih: najmanj dva puda je bil težak.

»To se včasih res zgodi!« je pritrdil poslušalec. »Tudi jaz z mamico sva sedela nekoč na balkonu pa zaslila zvonček... Uradniki iz mesta so se k nam službeno pripeljali, a imeli smo takrat sredo... Jaz in mamica sva bolj rahlega zdravlja pa se ne smeva postiti, a z uradniki je druga stvar; morajo se postiti. (Ta pot porednež niti ni spremenil stavkov, katere je poprej slisal.) Poklical sem oskrbnika: — Hitro, — sem rekel, — skoči; kar hočeš, plačaj a pripelji mi ribo! — Malenkost! — je odgovoril. — tudi doma jo bomo našli pa še divjačino povrh! — Od kraja sem mu verjel, a potem, ko so prišli gostje, so pričeli tudi mene kakor vas obhajati dvomi. Vendar me je oskrbnik kmalu poklical: — Za božjo voljo, — je zaklical, — izvolite k ribniku, gospod, z gosti vred pa še lovsko puško vzemite s seboj! — Čemu pa to? — Rabili jo boste! — je odgovoril. — Stekli smo ven. Ob reki je vleko kakih štirideset kmetov mrežo... noter se je ujel medved in šestmeterska beljuga se mu je zagrizla v nogo!«

Zdaj se ni stari! Stupljen niti na smehnil. Takoj je vstal, šel proč in taval okoli kakor izgubljena duša. Mislil je, da bo užival mladenič njegove povesti, a ta ga je samo zasmehoval. Hudo mu je bilo!

koč, da ga gre nabrusiti. Nož je zavil v papir in skril z roko pod suknjo.

Rotar se je ustavil pred Vizlerjevo trafikko. V tem hipu je obdolženec skočil preko ceste in odzadaj z nožem zamahnil dvakrat proti Rotarjevemu vratu. Nato je urno zbežal nazaj v gostilno. Nož je pogodil z veliko silo Rotarja od zadaj v zatilnik pod levi uhelj, mu presekal ves vrat in izstopil spodaj 1 cm nad jabolkom. Rotar, ki mu je bila prerezana velika vratna žila odvodnica in veliki živec, se je zvrnil v trafiki in je na mestu vsled krvavitve izdihnil.

Obdolženec je medtem v gostilni v samomorilnem namenu izpil nekaj esence in se zgrudil nezavestno. Pozneje je preiskovalnemu sodniku v kolodvorski čakalnici dejal, da je ostihnil Rotarja, poudarjal pa je, da ga ni nameraval usmrtiti, temveč samo »zaznamovati«.

Izvid sodnih izvedencev

dr. Robida in dr. Göstla:

Jelnikar je psihopat, vdan kroučnemu alkoholizmu, trpeč na posledicah lues, ki je verjetno neugodno vplivala na njegovo življenje, in ki je po svoj čas dobljeni »trauma capitis« postal alkoholno intoleranten in kot tak zabredel kritičnega dne v globoko pijanost, v kateri je pod vplivom težkega afekta zagrešil boj v težkem duševnem stanju, kakor ga predlaga § 2 lit. c) kazen. zakonika.

Razen tega psihi tra še posebej omenjajo sovražstvo obdolženca do Rotarja in poudarjajo, da se je obdolženec že več let pečal z dvema mislima: z mislijo na lesno tragiko in z željo po osveti za izgubljeno življenje...

Dvoje skrušenih postav vidim stati pred seboj: Morilca in duha umorjenega. Slednji ima globoko, vidno rano na vratu in brezizrazno pred se uprle volle oči; prvi ima še globoke, še bolj pekoče — a nevidno rano v srcu in kakor od erinij izgledan obraz... Moj Bog, grebem vase s težko bolečino, moj Bog, da bi vsaj mogel dognati, kateri od njiju je bolj zadel, bolj ranjen, bolj mrtev za preteklost, sedanjost in bodočnost...

Dvoje skrušenih postav vidim stati pred seboj: Prvi — morilec — samo, bedno odgovarja na sodnikova vprašanja; drugi — duh umorjenega — samo negibno posluša in molči...

Obtoženec odgovarja

Predsednik senata: Obdolženec, ali se spominjate, da ste preiskovalnemu sodniku vse priznali?

Obdolženec: To vem, da me je nekaj zaslil, ne vem pa, kaj sem mu odgovarjal.

— Ali se spominjate, kam so vas po zaslišanju peljali?

— Bil sem takrat ves zmešan... Zavedel sem se vsega šele štiri dni po dogodku.

Tudi o dejanju samem obdolženec ne ve nobenih podrobnosti. Temno spominja se samo tega, da ga je po usodnem dogodku preiskovalni sodnik nekaj izpraševal, da se je peljal po železnici in da so ga tudi orožniki nekaj izpraševali.

Pri zaslišanju

Los Nežika izpove, da bi prišel obdolženec usodnega dne v njeno trgovino in je kupil eno desetinko litra octove kisline. Vprašal jo je, če ta količina zadostuje, da bo zhin. Priča je bila uverjena, da se obdolženec samo šalil in da potrebuje octovo kislino za dom in še to pove, da se ji je zdel obdolženec drugače nekak čudno žalosten...

Gostilničarka A. Cerar izpove, da je obdolženec prišel v gostilno in se vsedel na hodnik poleg kuhinje. Dejal ji je, da mora od tam nekaj opazovati in se je pri tem obnašal kakor da mu nekaj ni prav... Usodnega dogodka sama ni videla pripoveduje pa, kako so pozneje našli obdolženca zvijajočega se v krčih na tleh.

Melin Ludovik, delavec, pripoveduje, da sta bila z obdolženec vedno prijatelja in da mu je slednji večkrat tožil, da je vsa njegova redovina poštena in na dobrem glasu, on pa da je po krivdi Rotarja baraba in da si bo končal življenje. Priča nato podrobno opiše usodni dogodek.

Zagar Vinko, uradnik v litijski predilnici, se je nahajal v trenutku, ko se je izvršil umor, v tr fiki Vizler Cirila. Ko se je Rotar zgrudil na tla, je curek krvi iz rane na vratu brizgal na njegovo obleko. Priča je takoj na to stekel po zdravniku.

Priča Vizler Cirila, trafikantinja, znova potrdi, da je bil obdolženec v trenutku, ko je izpraševal po Rotarju, močno razburjen. Po glasu in obeh se mu je poznalo, da je pijan. V ostalem se priča spominja samo tega še, da je po umoru vsa prestrašena in zmedena kriknila: »Mrtev je!« ter da je pobrala okrvavljen nož in kapo umorjenega Rotarja.

Ostale priče ne izpovedo v bistvu nič novega in za potek z zprave značilnega.

Predsednik senata preliče nato izpovedi prič, ki niso bile ključne k razpravi. Med temi izpovedmi je zanimiva izpoved priče, ki je preiskovalnemu sodniku dejala, da je Rotar nekoč nabrušil »klerikalce« in ji grozil s smokresom. Priča je Rotarju mirno odgovorila, da je »klerikalce« tudi človek in je pozneje vložil proti Rotarju tožbo zaradi razžaljenja časti. Pred sodiščem pa sta se z Rotarjem pobotala.

Ob pol dveh je bila razprava prekinjena in se je ob pol štirih znova pričela.

Obsojen

Ker sta zagovornik in obtoženec zadržala, da se izvedenec dr. Göstl in dr. Robida zaslita tudi kot izvedenec pred sodiščem, je sledilo njuno zaslišanje na podlagi doseganih raziskavanj in na podlagi poteka razprave. Oba dr. Robida in dr. Göstl sta podala soglasno mnenje, da je obdolženec duševno zdrav človek, preko normalne razvit, da ni delal v stanju razstroja duha, da pa je ravnal v stanju popolne zamegljenosti razuma. Svoje mnenje opirata na obtožbeni razgovor, ki je stalno trdil v preiskavi, da se ničesar ne spominja, in pa

na dejstvo, da po njunem mnenju tedaj, ko je bil zaslišan prvič pred preiskovalnim sodnikom Novakom v Litiji v kolodvorskem prostoru, ni imel časa, razmišljati o tem, kako bi zastavil svoj razgovor pred sodiščem. Ker je bil ves čas pijan, jezen in ker se je v njem trajno kuhala jeza oziroma želja po maščevanju, so te okoliščnosti v zvezi z drugimi na njegovo zavest tako vplivale, da lahko potrdita pred sodiščem, da ni delal v stanju delne, ampak v stanju popolne zamegljenosti uma in je torej neodgovoren.

Državni pravdnik predlaga, da se dodatno zasliši še priča sodnik Novak iz Litije o tem, kakšno vtise je imel ob prvem zaslišanju, ker se tudi izvedenca sama sklicujeta le na vtise. Sodišče je ta predlog odklonilo, nakar je povzel besedo državni pravdnik, ki je vztrajal pri obtožbi, za slučaj pa, da bi sodišče verjelo mnenju izvedencev, predlaga, naj bi se obtoženec kot tak, ki je družbi in javni varnosti nevaren, oddal v zavod za zdravljenje in čuvanje. Zastopnik ostrioteli otrok, brat pokojnega Rotarja je prijavil odškodninski zahtevek, in sicer 8000 Din za pogreb in po 500 Din mesečne rente za dva otroka do njune polnoletnosti.

Zagovornik brani

Zagovornik je izjavil:

Pred leti sem poslušal enak slučaj pred sodiščem v Gradcu. Državni tožitelj je bil tedaj slovit pravnik dr. Alfred Amschel. Čo je predsednik prečital mnenje sod. izvedencev, ki sta podala podobno izjavo o obdolženčevi nepreračunljivosti in zamegljenosti, je državni pravdnik vstal in izjavil: »Umaknem svojo tožbo!« Tu pa gospod državni pravdnik obratno hoče napraviti obdolženca za zločinca!

V nadaljnjem je nanizal več tehničnih razlogov za obdolženčev nekrivdo in se skliceval zlasti na mnenje sodnih izvedencev, ki da sta izčrpno analizirala tragično obdolženčevu življenje ter na izpoved obdolženčevega prijatelja Ivana Melina, katere bi morala biti za senat predvsem merodajna.

Predlaga oprostilno razsodbo.

Po razmeroma kratkem posvetovanju je predsednik senata, nadsvetnik Mladič objavil soglasno: Jelnikar je kriv, da je usmrtil z nožem trgovca Rotarja in se obsoja po § 167. kazenskega zakona z uporabo § 22. kazenskega zakona na šest let robije, na trajno izgubo častnih pravic, na 5000 Din odškodnine za pogrebne stroške, za vsakega otroka pa 300 Din mesečne rente do njihove polnoletnosti.

Razlogi sodišča

Razlogi senata so bili zelo zanimivi. Senat ugotavlja, da se je mogel le delno prepričati o mnenju obeh izvedencev psihiatrov, nikakor pa jima ne more verjeti, da bi bil Jelnikar dotični dan storil dejanje v popolni zamegljenosti duha in bi bil torej neodgovoren. Obtoženec je namreč dotični dan izpeljal vsa dejanja tako logično, smoteno in po programu, da je vsaka nezvest izključena. Šel je po Petra, svojega nasprotnika, mu očital, da ga je nekoč ovalil, mu zaukazal poklek, vrečel se v blato in hodil po njem. Neposredno pred dejanjem si je kupil v trgovini jeshovo kislinu v samomorilnem namenu in vprašal, če kupljena količina zadostuje za smrt. Neposredno pa, predno je rabil nož, je vzel kuhinjski nož z izgovorom, češ, da ga gre brusiti, gospodinj pa, ko je že odhitel proti mostu, dejal z migom prsta na ustih, naj bo tiho. Opozoril je na okoliščnosti, da je obtoženec vpraševal po Rotarju, kje da je, in je iz Cerarjeve gostilne opazoval, kdaj bo šel po mostu. Tudi potem, ko je umor izvršil, je ravnal logično, odhitel nazaj v gostilno, da bi v samomorilnem namenu izpil kislino, kar je tudi storil. Stevilne priče so tudi dokazale, da je kuhar obtoženec nad Rotarjem maščevanje in se celo izrazil, da bo Rotar »zhine«, nato pa še on. Sodišče dalje opira svojo sodbo na z govor obtoženca samega. Obtoženec se je namreč zapletel v nesoglasja in je bil v nasprotju z datumom, kdaj je nastopila pri njem nezavest. Tako je govoril pri današnjih razpravi, da je nezavest trajala še tri do štiri dni, potem ko je bil v preiskovalnem zaporu, dočim je že v Litiji isti večer točno odgovarjal sodniku Novaku vse do tedaj, dokler mu ta ni odklonil cigarete in vode. Tudi v preiskovalnem zaporu je bil večkrat delno zaslišan, pa je o nezavesti molčal. Vse te okoliščnosti so prepričale senat, da se mnenju obeh psihiatrov ni pridružit, ampak spoznati obtoženca za krivega.

Vendar pa je senat verjel, da je bil vsled zaužitega alkohola, razdraženosti in mševanja delno umsko zamegljen in ne gre za premišljen umor. Vsled tega je uporabilo določilo § 22. kazenskega zakona, ki sodišču ne stavlja v takih okoliščinah nobene mere pri izreku kazni in je prisodilo obtožencu kazen šest let robije, da bi bilo pričakovati »smrtno ali dvajsetletno, oziroma v skrajnih okoliščinah nad deset let«.

Sodba je izzvala razumljivo precejšnjo komentiranje, ker je sodišče vsaj deloma zavrglo mnenje psihiatrov. Zagovornik je naravno vložil priziv zoper previsoko odmero kazni, na drugi strani pa revizijo radi izreka o krivdi, ker je mnenja, da je sodišče vezano na mnenje psihiatrov. Obtoženec Jelnikar sam se o tem, ali kazena sprejme ali ne sprejme, ni izjavil. Stevilni navzoči poslušalci iz Litije so razsodbo sprejeli z mešanimi čustvi, kakor sta pač bila oba tabora deljena.

Senat so tvorili predsednik nadsvetnik Mladič, kot volanti pa svetniki Kralj, dr. Stojkovič, dr. Sajovic ter sodnik dr. Štrukelj. Zapisnikar je bil pravni praktikant dr. Čampa, državno tožilstvo je zastopal državni tožilec dr. Fellacher, obtoženca pa je zagovarjal odvetnik dr. Frian. Razprava se je končala točno ob 6.

ROKOBORBE

HOTEL »UNION« ★ 8-15 ZVEČER

4 velike borbe 4

Wehran (Nemčija) proti Budrus (Mazurija)
Kop (Jugoslavija) proti Johnson (Afrika)
Egatore (Italija) proti Baehratty (Avstrija)

ODLOČILNA BORBA

Mrna (Slovaška) proti Prüller (Dunaj)

VSTOPNINA: Din 10,—, Din 15,— in Din 20,—

Tu gre mož katerega muči kašelj. Zakaj pa tudi ne vzame Kresival-a?

Priznani in okusni Bayer-jev proizvod.

Koledar

Sreda, 26. februarja: Matilda, devica; Aleksander, škof mučenik; Viktor.

Osebnosti

— Poroka na Suhi pri Škofji Loki. V ponedeljek 24. t. m. sta bila poročena v cerkvi sv. Janeza Krstnika na Suhi gdi. Rezika Kalan iz ugledne družine Križaveje in g. Viktor Tiselj iz Planine pri Sevnici. Poročil ju je mesto zadznanega nevestinega brata g. Janeza Kalana, župnika v Knežaku na Pivki, njegov prijatelj g. Ivan Vadrnjak. Novoporočencema želimo obilo sreče.

— Himen. V Slivnici pri Mariboru se je poročil šolski upravitelj Josko Lešnik iz Podove z gdi. Reziko Peršuh, učiteljico pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Mala kronika

★ Mohorjevo knjigo v vsako hišo, to je naša deviza, ki mora v letošnjem letu priti do popolnega izraza. Že sedaj opozarjamo cenjeno občinstvo, da sprejema Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 5, naročila za knjige v tekočem letu. Pisarna je odprta dnevno od 8 do 12 in od 2 do 6. Istotam se sprejemajo tudi naročila za Gorisko Mohorjevo družbo.

★ V Palestino poroma skupina Slovencev due 5. maja. Posrečilo se je dobiti zelo ugodno zvezo po morju, ki omogoča poset Sirije, Palestini in Egipta za desetdaj najnižjo ceno 8000 dinarjev (skupna spalnica) ali 9700 Din. kabina s 4 posteljami. Izletniki se odpeljejo iz Benetk, Kotorja ter se ustavijo na otoku Krfu in se izkrcajo v Bajruto, odkoder napravijo izlet deloma z železnico deloma s privatnim avtomobilom preko Libanona v Belbek, kjer si ogledajo razvaline Heliopolisa. Iz Bajrute odpeljujejo v Haifo odkoder se z avtom prepeljejo skozi Nazaret in Tiberijo v Jeruzalem. Ogledajo si mesto in zopet z avtom pohite na obrežje Mrtvega morja in v Jeriho. Slednji dan obiščejo Beethlem. Četrty dan se peljejo s posebnim vlakom v Jafo in peti dan se zopet vkrcajo v Haifi ter se odpeljejo z ladjo v Port Said. S posebnim vlakom se odpeljejo v Kairo, popoldan z avtobusi do piramid, ki stoje pri kraju Gizeh. Naslednji dan si ogledajo egipčanski muzej, bazare in se z avtobusom vozijo po mestu. Tretji dan se zopet vrnejo v Port Said, kjer se vkrcajo na motorno ladjo Monte Olivija. Ladja pluje preko Neapelja v Genovo, kamor dospejo 28. maja ob 8 zjutraj. Vsa oskrba na ladji (razen pijače), vožnja po morju, vožnja Ljubljana—Benetke in Genova Rakek izlet v Balbek, štiri dnevno bivanje v Palestini z dobro hrano in bivanjem v prvovrstnem hotelu, dalje trodnevno bivanje v Egiptu, obisk piramid, ogled Kaire, vse vožnje bodisi z železnico bodisi z avtom, vse je obseženo v svoti 8000 Din (skupna spalnica) ali 9700 Din (kabina s 4 posteljami). Doslej so taka potovanja stala vedno nad 12000 Din. Istočasno in z isto ladjo potuje tudi skupina katoličanov iz Porenja v Sveto deželo, zato je tudi glede vodstva preskrbljeno. Priglasiti se je treba v Prosvetni zvezi do 15. marca, kjer se dobi vse nadaljnje informacije za to potovanje.

★ Pomlad pri Trzinu. G. Franc Lukanc s Pristave pri Trzinu nam pošilja mal sнопč lepih vijolic ter piše zraven: »Skoraj vso Gorenjsko pokriva še sneg, pri nas pa je tako lepo brez snega, in solnčni žarki so že tako močni, da so privabili na plan že ljubeznive vijolice. Pošiljam vam par cvetk, ki sem jih danes (24. februarja) nabral v gozdu. «Šrna hvala za te lepe glasnice pomladi!

★ Najdena utopljenka. Čatež ob Savi, dne 24. februarja: Na našem savskem brodu so potegnili iz vode v petek 21. februarja neko utopljenko, srednje čokate postave, v starosti okrog 50 let, oblečeno v sivkasto obleko. Na roki je imela poročni prstan, in tudi uhan. Soditi je, da je kaka mestna oseba, srednjega stanu. Na žepnem robcu je monogram I K. Par dni prej je prenočila v restavraciji pri kolodvoru Brezice in je bila nekaj zmešana. Pokopali so jo v Čatežu.

★ Dediči se iščejo. V Ameriki je umrl pred dobrim letom Kucel Vinko, ki je zapustil premoženje v vrednosti preko milijona dinarjev. Bil je ob času smrti nekako 37 let star, dognano je da je bil rojen na ozemlju bivše avstro-ogrške države. Ožetovo ime je bilo Jožef, mati je bila rojena Krongac, tudi je imel dva brata Sebastijan in Ludvik. — Kdor bi mogel dati kaka pojasnila, naj sporoči na naslov: Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6.

★ Ob pričenojajočem se poapnjenju krvnih cev navaja raba naravne »Franz-Josef« grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojštri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef« vodo, ter zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu žledenega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev. »Franz-Josef«grenčice se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

OD DEŽU, VETRU IN SNOLU NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost odvračajo Vaši koži trdnost za kožo, ki jo potrebujete. NIVEA-CREME pred oglednim vremenom in vetrom. NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. — Ta odpravlja nežno kožo, stane in se ne preneha. NIVEA-CREME proizvaja v kotu in ne ostavlja blekta.

Razpošiljalnica za Jugoslavijo:
Jugolov. P. BEIERDORF & Co. d. z. o. z.
Mažbor — Meljska cesta 56

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Don Carlos, B.
Opera: Netopir, D.
Univerzitetna zbornica. Predavanje ge. Celario o Cipru in Rodu. V francoskem jeziku. Ob šestih urah.
Prosveta Krakovo-Trnovo deseti prosvetni večer. Predvajal se bo kulturni film »Bali — otok divnih čudes«. Začetek ob 8.
Salezijanski mladinski dom. Ob 20. III. prosvetni večer: »Boj za Matterhorn«. S filmom.
Lekarne. Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočevar, Siska VII.

Voda v Ljubljani predraža

Večkrat čujemo v Ljubljani razne tuje, kako ahalijo dobro pitno vodo iz ljubljanskega vodovoda. Ljubljanska voda je res dobra in čista, ampak — predraža je. Mestni magistrat nam jo računa po 3 Din za porabljeni kubični meter, kar je gotovo preveč in Ljubljani ta draga voda ni v korist. Preje je veljala voda 1,50 Din kubični meter, sedaj pa 3 Din. Zakaj je v Ljubljani voda tako draga, ni mogoče navesti točnih vzrokov, saj mestni vodovod je že davno amortiziran. Vodarina, ki jo plačuje mestno prebivalstvo, je krivično odmerjena in je v resnici le direktni davek. Odkar so se najemnine povisale, je ostala odmera vodarine ista, to je povisana v istem razmerju kakor najemnine. Razumemo, da donosa draga voda mestni občini lepe dohodke, ali na drugi strani pa tudi veliko škodo. Lani se je razširilo omrežje mestnega vodovoda na Jezico, Vič in Moste, vendar pa velika večina hiš v tem novem omrežju še nima vodovoda, ker revnejši sloji ne zmorejo visoke priključitvene takse in dragocene vode. Ti ljudje še vedno črpajo vodo iz nehišenskih vodnjakov, s čimer se bo v bodoče še ponavljala stara pesem o epidemijah tifusa, skratinike itd. Bolezni bodo seveda v takih slučajih prenapolnjene, mestni fizikat bo imel polne roke dela, šole se bodo zapirale... Pa še na drugi strani bo imela mestna občina škodo: velika industrija se boji drage vode. Tako n. pr. kolijeta tovarni Saturnus in Hrovat prav sedaj lastne vodnjake, ker nista dosegli pocenitve vode. Vodnjaki jima bodo cenejši, kakor mestna voda, mestna občina pa bo ob par stotisoč dinarjev letno. Potem pa se tožimo, da se industrija v Ljubljani ne razvija; le kako naj bi se, ko je v Ljubljani najdražja elektrika na vsem svetu, horendno draga voda, drag plin, potem pa še visoki užitinski ploti okrog Ljubljane. Vsak dinar, ki ga mestna občina dobi več za predrago vodo, ji napravi najmanj desetkrat toliko škode. Zato: dajte nam poceni vodo!

☉ Nesreča pred »Slonom«. Na morda najbolj prometni točki Ljubljane in v času, ko je tam največ prometa, to je pred hotelom »Slonom« ob 1 popoldne, se je pripetila avtomobilska nesreča, pri kateri je manjkalo le za las, da ni prišlo do smrtni nesreče. Trgovski pomočnik Z. M. je vozil tedaj z avtomobilom, ki si ga je izposodil pri avtomobilski šoli Gorka Pipenbaherja, brez vednosti lastnika. Vozil je zmerno, ali pred »Slonom« se je zalele za hodnika pod avto devetletna deklica Marijeta M. Avto jo je podrl in ji je kolo šlo čez noge. V trenutku je sofer ustavil avto. Deklica k sreči ni dobila težkih poškodb, temveč samo manjšo rano na glavi. Nog nima zlomljenih, temveč toži le, da jo sedaj bole. Sofer je odpeljal dekletce na njen dom. Sofer bo imel sitnosti s policijo, ker nima soferskega izpita, čeprav je dokazal, da zna izvršno voziti in čeprav je obrnil duševno prisotnost, čemur se je tudi zahvalil, da ni prišlo do hušje nesreče.

☉ Vreme v Ljubljani je bilo oblačno. Precejšen vzhodni veter. Jutranja temperatura —0,2 stopinje C, najvišja dnevna +1,4 stopinje C. Barometer 744,6.

☉ Vse bibe naznanite magistratu Zivinojcem v mestnem okolišu naznanja mestni magistrat: V smislu določil zakona o pospeševanju zivinojce od 21. decembra 1929 morajo vsi zivinojci v ljubljanskem mestnem okolišu naznaniti pismeno ali ustno v mestnem gospodarskem uradu (Mestni trg št. 27-1; vrata 13), najpozneje do 15. marca 1930 svoje bibe, ki jih nameravajo uporabljati za plemenitev tujih krav in telic, pismeno naznaniti morajo vsebovati ime, primke in bivališče biko-vega lastnika, popis in pasmo naznanjenega bika ter napoved o številnem licencovanju (datum in št. izdane dopustnice). Vse te, mestnemu gospodarskemu uradu naznanjene bibe, bo se tekom tega meseca pregledala posebna, po kr. ban. ki upravi imenovana licencovalna komisija, ki bo lastnikom najboljših pripoznanih bikov razdelila v to svrhu votirane nagrade. Čas in kraj licencovanja se bo naznanil prijavljenim zivinojcem po- nejeje pismenim potom. — Zivinojci se posebno opozarjajo na določila zakona o pospeševanju zivinojce, zlasti na §§ 7 in 55.

☉ V ljubljanski mestni klinici se bo na pro- stosti stojnici v četrtek, 27. t. m. ob 15 popoldne predajalo prašičje meso.

☉ Zdravstveno predavanje. V sredo 26. t. m. bo predavala specialistka za ženske bolezni in po- roštvo dr. Mira Finkova v veliki dvorani Delavske zbornice o spolnih boleznih. Začetek točno ob 20. Vabljeni samo ženske. Vstop- nine ni.

Karl May, IV. zvezek »KRIZEM PO JUTROVEM« - MED JEZIDI

Izdel. — Stane kot dosedanj po 13 Din. Vsi štirje zvezki »Krizem po jutrovem« tvorijo zaključno zbirko spisov in se do- biijo tudi v skupni vezavi poplatno 45 Din, celoplatno 70 Din. — Naročite pri Tiskarni sv. Cilija v Mariboru.

Maribor

☐ Akademski kongregacija. Drevi izvencer- kveni sestanek. Vsi sodali ljudno vabljeni.
☐ Narodna odbrana v Mariboru — ustanov- ljena. V ponedeljek zvečer se je vršil ustanovni občni zbor krajevnega odbora Narodne odbrane. Novoizvoljeni odbor, v katerem so zastopniki raz- nih stanov in poklicev, čakajo važne naloge, ki gredo za poglobitvi narodno-obrambne dela.
☐ Himen. Poročila sta se v nedeljo v baziliki Matere milosti Jožef Leyrer, mesar, ter Ida Razol- nik iz Ljubljane.
☐ Združenja vpkokojnih casnikov ter vojnih uradnikov ustanovni občni zbor se je vršil v ne- deljo pri Halbidnu. S tem pristopom k centralni organizaciji, ki ima svoj sedež v Beogradu, se je likvidiralo dosedanje društvo vpkokojnih casnikov ter njih vdov in sirot, ki je bilo nekako samostojno.
☐ Presnete zverine. Sparili so se na čudovit način v nedeljski številki tigr ter se pretvorili v levo; bogve kako. Tigre lovijo torej po Afriki — na mariborskem odru. Kanalijski tigr namreč, ker so se po čudnem naključju pretvorili v nedeljski notici v — leve in pa ker jih v Afriki sploh — ni.
☐ Smrtna kosa. Preminule so: Dragica Trap, vdova po vladnem tajniku, stara 73 let, Aleksan- drova 50. Pogreb jutri ob 10. — Solija Kuzmel, železničarjeva hčerka iz Pragerskega, stara 17 let. Pogreb danes ob 14 iz mrtvašnice na mestnem po- kopališču v Pobrežju. — Neža Robar, posestnikova soproga, stara 29 let. Pogreb danes ob pol 15 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

VRTNARJI

pazite, predno si nabavite orodje! Poglejte si bogato zalogo nožev za obrabovanje znamke »Kunde i sin« pri trdku

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

☐ Zlato poroko sta obhajala te dni v krogu številnih uradnikov, znancev in prijateljev Ana in Ivan Potočnik iz Smilavca. Zlata poroka se je obhajala na zelo slovesen način ter je tozadevne cerkvene obrede opravil dekan Sagaj ob asistenci domačih duhovnikov. Slavljenec je županov pri Smilavcu 10 let; dolgo vrsto let deluje tudi kot občinski svetovalec, 48 let pa opravlja z vnujo in vzorno skrbnostjo posle cerkvenega ključarja. Radi svojih številnih zaslug za napredek občine in od- ličnih gospodarskih sposobnosti uživa slavljenec vsesplošen ugled in spoštovanje. Jubilatoma izre- kamo ob redkem slavlju najprišrenejše čestitke.

☐ Utonilo tik pred domačo hišo. Triletna hčerka trgovca Razbornika se je igrala tik ob po- toku, ki teče skozi Hoče ter mimo Razbornikove hiše. Po nesrečnem naključju se je deklece ob robu struge spodrsnilo ter zdrknilo v potok. Predno so domači opazili nevarnost in predno so mogli priti na pomoč, je ubogo deklece že utonilo.

☐ Na delovnem trgu. Takoj bodo zapustili preko tukajšnje Borze dela: 1 prikojevlec čevljev, 1 kovač, 1 elektrotehnik, 1 fotograf, več vačencev, 2 služkinji, 2 sobarici, 2 strežnici, 1 vzgojiteljica ter več delavk.

☐ Profesorsko mariborsko. Odhajal je profesor iz neke tukajšnje kavarne in ugotavljal ob od- hodu »identiteto« svojega pokrivala. Na pomoč je prihitel zbor natakarjev in piccolov. Noben izmed številnih klubov ni »pasale; pa se je odločil pro- fesor, da odide brez klobuka. Pri izhodu se je dogodilo, da je po polurnem iskanju ter pravce- tem alarmu, ki se je bil dvignil radi nesrečnega pokrivala, zabilislo nekaj v profesorjevi glavi: fer- likst; saj res — »halbcilinder« je bil. Halbcilinder, ki je v dominantnem položaju ter na najvidnejšem mestu visel iznad množice pokrival! Saperlot noch einmoll!

☐ Pošten »svercar« je Janez, ki je kanil »šmuelati« sledkor in saharin v tovornem vozu. Sladkor in saharin je bil vrel od sebe, sam pa se kekor potreznil v zemljo. Čez teden dni je Ivana nadvladala vest, da se je sam prijel iaviti pristoihi oblasti. Pokoro bo delal Janez za svoje nakane.

☐ Vse pride na dan: potem pa na dno »jur- ki«. Miki dve ter iznajdljivi šmuglavki sta M. S. in M. Z. iz Rudnika pri Ljubljani. V brozlovku Maribor—Ljubljana se je razodela praveca zalova kravati, šalov in drugih toaletnih prikljki; v ku- rotu, kjer sta se bili utaborili Miki Ljubljanciki. Okoli 20 jurkov bo stal ta šmas.

☐ Otroška predstava v mariborskem gleda- lišču. Da se ustreza želji no več otroških predsta- vah, se vrizirjo v nedeljo 2. marca ob 3 zopet otroška igra »Grudica«.

Celje

☉ Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko oko- lico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem go- spodarskim krogom v mestu Celju in nlega bližnji ter daljni okolici, da uraduje referent Zbornice v torek dne 4. marca 1930. od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici gremija trgovcev Celje. Razlagova nlica 8. prišilje, levo. Stran- ke, ki želijo kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se vabijo, da se v tem času zalešijo pri referentu.

☉ Zabusio Celje—Sv. Peter pod Sv. gorami bo odhajal od vstevši sobote t. j. 1. marca t. l. naprej zjutraj iz St. Petra pod Sv. Gorami 15 minut prej, kakor doslej t. j. ob 5,45 zjutraj ter bo prihajal v Hrastje 5,30. Dekumara 6. Sedlarjevo 6,09. Prelasko 6,16. Imeno 6,26. Podčetrtek 6,36. Toplice 6,42. Sodna vas 6,48. Sv. Ema 6,55. Pristava 6,58. St. Peter na Medvedovem selu 7,08 v nadalje nastaja pa kakor doslej. Tudi zvečer ne bo nobene spre- membe. Prememba zjutraj je potrebna, da avtomob vsled preslabe ceste do Mestinja ne bo zamujal vlika v Groblnem na Maribor.

☉ Pevski tečaj za učerjke in one ki se želijo v pevski umetnosti izpopolniti, priredi

Gozdarska in lovska razstava

Jeseni na ljubljanskem veleseimu

Predpriprave so že v polnem teku in pri njih sodelujejo najodličnejši šumarski strokovniki, lesni industrijci in lovski organizatorji Dravske banovine, dela se pa tudi uspešno v celi ostali državi, zlasti pri državnih šumarskih upravah in pri ministrstvu za šume in rudnike samem, ki je celi razstavi osnovi zelo naklonjeno in je dalo moraino in materijalno podporo.

Pred kratkim je bil podan na eni številnih sej organizatorjev šumarske in lovske razstave prvi pregled namestitve razstavnih objektov. Paviljon »E« bo vzel pod svoj krov lesne izdelke kot stanovanjsko in pisarniško pohištvo, razne stole, pleteno pohištvo, glasilila, vozove, žaluze, okvirje itd. Drugi del paviljona pa bo prikazal moderno lovsko orodje, municijo in pasti, vrvice in ovrta- nike za pse, ribiško orodje in prodajo ribarske in šumarske literature.

Paviljon »F« bo obsegal razstave lovskih združenj Zagreba, Sarajeva, Belgrada, Mostara, Novega Sada in Skoplja. Razstava bo obsegala v glavnih obrisih lovstvo v narodnem gospodarstvu, vrste koristne divjadi, vrste škodljivih živali, kar- tografske tabele o gojitvi koristne divjadi v državi, zaštita redkih živali, lovsko organizaci- jo, pripomočke pri izvrševanju lova in lovske trofeje.

Paviljon »G« bo služil strokovni gozdarski razstavi. Ta razstava bo obsegala važnost, vlogo in potrebo gozdov, vrste gozdnih dreves in grmova, vzgoja gozda, gozdne pridelke (glavni in po- stranski), ogledanje, gozdno varstvo, varstvo pri-

rode, ureditev gozdnega gospodarstva, zgradbo hudournikov, agrarne operacije, razstava šumar- ske fakultete zagrebške univerze in literature.

Paviljon »H« bo imel pod svojim krovom žive vsake vrste koristne in škodljive živali naše države. Vsaka divjad bo nameščena v svoem flor- skem ambijentu. Tako bo gospodoval gams v ska- loviu, medved pod svojo duplino, vodne ptice v močvirju, sove v deblih itd.

Paviljon »J« bo najbrže določen, da prikaže ono gozdarsko, ki je v najožji zvezi s šumsko in- dustrijo kot tako in orodje za obdelovanje lesa. Zlasti naj omenjamo oddelke za ogledanje, merje- nje lesa za tehnično uporabo in vrvi, spravljanje lesa po suhem in po vodi, gozdna industrija, konč- ni izdelki kakor zaboji, sodi, parketi, ladijska tla itd. itd. Statistike o produkciji in izvozu lesa, pul- nojarmenike različnih konstrukcij in drugi stroji za obdelovanje lesa. Tu bo še razstava ljubljanske borze, Trboveljske premogokopne družbe, Zdrže- nih papirnic Vevče, stroji knza Auerperg, ba- rona Borna, Dolenca, Hudovernika, Javornika, meteorološkega zavoda, tehnične srednje šole itd.

Paviljon »K« bo obsegal lovske razstave Slo- venskega lovskega društva in po svoi notranji razstavno-tehnični ureditvi enak paviljonu »F«, ki bo obsegal lovstvo ostale države.

Razstava obeta biti sila zanimiva, saj bo prva te vrste v naši državi in bo pompozantno in v močjo ponesla v svet glas o šumskih bogastvih naše lepe domovine.

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.825, Atene 6.72, Berlin 123.715, Bruselj 72.20, Budim- pešta 9.60, Bukarest 3.08, Carigrad 2.34, Dunaj 72.96, London 25.1975, Madrid 64.50, Newyorl 518.15, Pariz 20.2825, Praga 13.345, Sofija 3.7525, Trst 27.1425, Varšava 58.075, Kopenhagen 138.70, Stockholm 139.075, Oslo 138.60, Helsingfors 13.04, Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.50025 (valuta) 12.415.

VREDNOSTNI PAPIRI

V Ljubljani so ostali tečaji neizpremenjeni in je bila zaključena Kranj, ind. po 235 (prejšnji te- den isto). V državnih papirjih je prišlo na zagreb- ski borzi do zaključkov le v promptni vojni škodi, ki je zopet popustila. Med ostalimi državnimi pa- piri je po čvrstem tečaju zaključena Unionbanka, med industrijskimi pa Danica in Brod, vag.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 91.50 bl., 7% Bler. pos. 81.50 bl., Celjska 170 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastedion 930 den., Kred. zavod 170 den., Strojne 75 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105, Kranj, ind. 235 zaklj. Ruše 250—300.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 401.75—402, kase 401.75—402 (402.50—402), termini: II. 402.50—403 (402.50), XII. 412.50 bl., 7% inv. pos. 81.25—81.50 (81.50), agrari 50 den., 8% Bler. pos. 91—92, 7% Bler. pos. 81—82, Rd. križ 35 den., tob. srečke 30 den., Bančni pap.: Otrina 36 den., Union 205—207 (205.50), Poljo 65.50 den., Hrvat. 50 den., Kred. 101—105, Jugo 87—88, Ljublj. kred. 125 den., Medjun. 60 den., Nar. 8630 bl., Prasted. 927.50—932.50, Srpska 123 bl., Zem. 137—138.50, Etno 123 den., Kal. 35 den., ind. pap.: Oceanica 180 den., Gutmann 185—190, St. vona 200 den., Sla- vev 36—90, Nihag 4 bl., Danica 110—115 (110), Drava 280—325, Sešerana 385—390, Osj. Ijev. 200 bl., Brod, vag. 110—115 (110), Union 120—140, Isis 26 den., Našice 1630 bl., Ragusea 425 den., Trbovlje 470—480, Vevče 125 den., Nar. šum. 40 bl., Piv. Sar. 170—180, Jadran. plov. 495 bl., Nar. mlin. 20 den.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6.570.000 Din.

Belgrad. 7% invest. pos. 83.50—84.50, agrari 51.50—52.50, tob. srečke 40 (100 km.), vojna škoda 402.50—403 (207 kom.), III. 405 (600 kom.), IV. 408.50 (500 kom.).

Dunaj. Podon-savska-jadran. 88.10, Wiener Bankverein 21, Creditanstalt 51, Escompteg. 100.75, Ausseiger Chemische 211.75, Alpine 34.10, Trbovlje 58.25, Kranj, ind. 31, Leykam 6, Rima Murany 102.05.

Zito

Katastrofalni padec cene za pšenico na čika- ski borzi — na 103.875 za marec — je seveda vpli- val tudi na naš domači žitni trg ter je cena pše- nice nazadovala za 2½—5 para. Boljše kvalitete pa pri nižji cenah skoro ni na ponudbo in čvr- stejše roke ne prodajajo blaga. Nazadovala je tudi cena za koruzo, ki velja danes 102.50 bačka nakla- dalna postaja. Po mnenju strokovnjakov pa je besa na evetovnem žitnem tržišču le prehodna in ni vr- jetno, da bi nizke cene trajale. — Analogno s pše- nico in koruzo so nekoliko popustile tudi cene za oves, ječmen in riž. V pšenici moki pa ni beležiti nikake izpremembe. Promet je na splošno jako po- voljen, veliko je povpraševanja po blagu in veliko zaključkov zlasti v koruzi in pšenici.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključeni so bili 3 vagoni koruze. Tendence neizpremenjene.

Novi Sad. Koruza: be., sr. garant. 100—102½, be., sr. marec 102½—105, be., sr. ladja Dunav 105 do 107½, be., sr. april 105—107½, ban. ladja Du- nav, Bega 105—107½. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 36 vagonov, ječmen 2 vagona, oves, 1 vagon, koruza 33 vagonov, moka 6 vago- nov, otrobi 6 vagonov. Tendence slaba.

Sombor. Pšenica: be. Tisa šlep pr. 205—210, be. okolica Sombor 77 kg 202½—207½, be. oko- lica Sombor 78 kg 207½—212½, sr. slav. žel. pr. 195—200, ban. Dunav, Bega šlep pr. 197½—202½, ban. Bega kanal pr. 200—207½. — Ječmen: be. 63-64 kg 115—120, letni 65-66 kg pr. 125—130, bar. 66-67 kg 130—140, — Riž: be. 135—140, — Oves: be. 132½—135½, sr. 135—150, — Koruza: be. zrna 95—100, be. marec 100—105, be. april. maj 105—115, be. junij, julij 110—115, be. p-su- šena 107½—112½. — Moka: be. 0gg 345—355, 0g 340—350, 2. 310—320, 5. 250—260, 6. 180—185, 7. 140—150, 8. 95—105, — Fižol: be. 320—340, be. beli izbrani 330—350, — Otrobi: pšen. 85—90. Tendence slaba. Promet: 159½ vagonov.

Budimpešta. Tendence neizpremenjene. Pro- met živih. Pšenica: marec 20.10—20.55, zaklj. 20.54—20.55; maj 21.20—21.77, zaklj. 21.76—21.77; okt. 22—22.08, zaklj. 22.40—22.41. — Riž: marec 10.70—11.25, zaklj. 11.35—11.38; maj 11.65—12.35, zaklj. 12.35—12.38; okt. 13.75—14, zaklj. 14—14.02. — Koruza: maj 12.90—13.25, zaklj. 13.22—13.23; julij 13.50—13.80; transit maj 12.10, 20.

Živina

Dunajski prašiči sej. (Poročila tvrdke E. Saborsky & Co., Dunaj.) Na prošli trg je bilo pri- prijavljen 7731 prašičarjev in 2080 špeharjev. Iz Ju- goslavije jih je bilo 1851. Na kontinuirnem trgu je bilo 493 prašičev. Cene so bile za špeharje naj- boljše 2.35, 1. 2.25—2.30, II. 2.15—2.20, za kmečke prašiče 2.10—2.30, za najboljše 2.25, za prašičarje 2.05—2.00, Tendence: Cene za špeharje so se dr- žale, za prašičarje pa so bile za 5—10 grošev nižje.

Borza

Dne 25. februarja 1930.

DENAR

Devizni tečaji so bili danes nekoliko slabejši kakor včeraj. Promet je bil srednji. V devizi Trst je bilo zaključeno privatno blago, v ostalih zaklju- čenih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zključni tečaj.) An- sterdam 2278 bl., Berlin 1354.25—1357.25 (1355.75), Bruselj 791.35 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 798.18—801.28 (799.68), London 276.16 bl., Newyorl 56.68 bl., Pariz 222.25 bl., Praga 167.71—168.51 (168.11), Trst 296.30—298.30 (297.30), Bu- dimpešta 992.88 bl.

Zagreb. Amsterdam 2274.75—2280.75, Berlin 1334.25—1357.25, Bruselj 791.35 bl., Budimpešta 992.88 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.18—801.18, London 275.76—276.56, Newyorl 56.78, Pariz 221.25—223.23, Praga 167.71—168.51, Trst 296.35 bl.

Belgrad. Berlin 1354.25—1357.25, Budimpe- šta 991.38—994.38, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.18—801.18, London 275.76—276.56, Newyorl 56.78—56.78, Pariz 221.25—223.25, Praga 167.71—168.51, Milan 206.35—208.35.

pevski zbor Katal. prosvetnega društva v Celju. Pričetek tečaja je v četrtek, dne 27. t. m. ob 8 zvečer v I. nadstropju Doma v Samostanski ulici. Tečaj bo vodil pomožni učitelj celjske Glasbene matice g. Vilko Kuntara.

☉ Pozor! V četrtek 27. febr. brezplačno po- skusno kuhanje kave. Julio Meinl, Celje.

Plui

☉ Smrtna kosa. V ponedeljek zjutraj je ne- nadoma umrl zadet od srčne kapi g. Franc Ratek, gostilničar in nekdanji predsednik gasilnega dru- štva v Dornavi. Ravno ta dan je namreč umrl bil namenjen za starošino na neki svadbi. Ni mu pa bilo usojeno se iste udeležiti. Naj v miru počival!

☉ V nedeljo je v Razgozici priredilo Kme- tijsko bralno društvo igro »Skapinove zvijače«. Dvorana je bila nabito polna in publika ni prišla iz smeha.

☉ Prosvetno društvo priredi dne 1. marca, t. j. v soboto ob 7 zvečer v Narodnem domu igro »Rdeči nosovi«.

☉ Ruska kapela, ki je s svojim nadvse le- pimi glasbenimi proizvodi in s svojim pevanjem zabavala 10 dni goste v kavarni »Evropa«, je da- nes odpotovala v Zagreb, kjer bo angažirana v hotelu »Esplanada«.

Slovenigradec

Prodaja grof Thurnove graščine. Zadnje po- pisovanje kupecev graščinske zemlje grofa Thurna v Legenu je zelo vzemirilo male najemnike in ko- čarje, ki so se v zadevi pritožili na agrarno oblast v Ljubljani. Radi tega pride v Slovenigradec v četrtek, dne 27. t. m., uradnik ljubljanskega agrar- nega referata, ki bo interese primerno pucil. Tostvarni sestanek se bo vršil ob 11 v prostorih okrajne hranilnice.

☉ Smrtna kosa. Doig, v žalost odet in tih spre- ved se je pomikal v nedeljo dopoldne iz Mislija na pokopališče v St. Iju. Položili so k zadnjemu počitku gospo Hübnerjevo, soprogo g. Hübnerja, v vsej dolini znanega prokurista Bergerjevih pod- jetij in veleposestva v Mislinju.

Edina ciganska šola na svetu

Med najzanimivejše dežele srednje Evrope spada brez dvoma Prikarpatška Rusija, najvzhodnejša provinca Češkoslovaške republike, ki se kot ozek pas zemlje razprostira ob vznožju Karpatov med poljsko mejo na severu in madjarsko-romunsko na jugu. Najrazličnejše narodnosti in plemena prebivajo v tem najoddaljenjšem kotu bivše Ogrske; zapadna kultura se ga skoro še ni dotaknila. Tu dobimo Madjare, Slovake, Romune, Zide, Ukrajince, Ruse, Nemce in cigane. Tu govorijo prebivalci skoro tucat raznih jezikov in narečij, toda število ver in raznih sekt je še večje.

V bližini Užhoroda, glavnega mesta te deželice, pa boste našli eno največjih zanimi-

kulturno poslanstvo, se je pričela brigati tudi za cigane. Ciganski otroci so začeli hoditi v šole, toda ti poskusi niso uspeh. Ta deca narave, navajena na neomajno svobodo, ni mogla zdržati po cele dneve v šolskih klopih. Razen tega je prišlo do prepira med njimi in ostalimi otroci, ki niso hoteli ciganov med seboj. Zato se je 1. 1926. v Užhorodu pojavila ideja, da se ciganske otroke zgradi posebna šola, katere organizacija in učni načrt naj bi odgovarjal posebnostim tega tajinstvenega plemena. Užhorodski šolski svet je prevzel nalogo, da to idejo razširi med cigane. Da bi imeli cigani občutek, da je to njihova lastna stvar, so jih nagovarjali, naj sami zgrade šolo za svoje otroke. In res, načrt je uspel. Dočim so cigani napram ostalim šolam čutili nekak odpor, so se za lastno šolo navdušili in se takoj poprijeli dela. Predsednik Masaryk je daroval 10.000 Kč, ostalo sta dala ministrstvo prosvete ter mesto Užhorod in čez nekaj mesecev so že lahko začeli s poukom.

Pouk v ciganski šoli je čisto drugačen kakor v navadnih šolah. Otroci se pred vsem uče reda in snage. Eden najvažnejših predmetov je vsakodnevno kopanje in umivanje v šolskem kopališču. Razen tega se uče računati, pisati, brati in svirati na vijolino. Pouk se vrši dopoldne in popoldne in sicer vsega skupaj trikrat po pol ure, ker ciganski otroci ne zdrže več. Kakšni so uspehi? Odlični! Predvsem: otroci so vzljubili šolo in radi hodijo vanjo, tako kdo izostane. Cigančki imajo radi svojega učitelja, imenujejo ga »baci« (oč) in ga obiskujejo tudi na njegovem stanovanju. Teda še nikoli ni bilo niti na njegovem stanovanju niti v šoli kaj ukradenega.

Učni jezik je slovaški, toda učitelj govori tudi ciganski žargon in tako tolmači deci težje pojme in izraze, ki so jim neznani. Poučuje se v dveh oddelkih.

Stari cigani so na svojo šolo zelo ponosni in skrbijo, da njihovi otroci redno obiskujejo šolo. Še več, uvedli so celo večerni tečaj za odrasle, kjer se uče pisati in brati. Tudi večerni tečaj se lahko pohvali z dobrim obiskom in lepimi uspehi.

Ciganska šola v Užhorodu je zanimiv dokaz o tem, kako Češkoslovaška vrši svoje kulturno poslanstvo v teh zanemarjenih krajih. Kakor se iz gornjega vidi, je to poslanstvo plodonosno.

Kako „verniki“ zapirajo cerkve

Vesti, ki prihajajo iz Rusije, javljajo nekatere podrobnosti o divjem verskem preganjanju sovjetov. Zanimivo je, kako je bila zaprta cerkev Spremenjenja v Kirmy, precej veliki naselbini s 15.000 prebivalci. Zatvoritev cerkve so zahtevali delavci, kakor pravijo boljševiki, v resnici pa komсомolci, družba mladih komunistov, ki so nekaka leteča četa in ki rušijo cerkve vsepovsod. Pravoslavni svečenik Kolerov pa je kmete pozval, naj branijo cerkev. In res so kmetje tesno obdali božji hram in ga branili nasproti komсомolcem tri dni, medtem ko zvonovi niso nehali biti plat zvona. Po srditem boju, v katerem je poseglo tudi vojaštvo na konjih, so bili končno kmetje prisiljeni, da opuste odpor in komсомolci so se polastili cerkve.

Sodišče je pet oseb, ki so jih smatrali za vodilne, obsodilo na smrt, med njimi tudi svečenika Kolerova. Dvema je pozneje smrtno kazen spremenilo v desetletno ječo, trije, med njimi Kolerov, pa so bili ustreljeni.

Posodo za kuhinjo

lito, emajl, ali aluminijasto, jedilno orodje kakor tudi vsa druga kuh. opremo izberete najugodnejše pri „teklo“, Ljubljana. Stari trg

Avstrijski kancler Schober v Berlinu. Od leve na desno: Berlinski policijski predsednik Zörgiebel, njegov namestnik Weiss, kancler Schober, avstrijski poslanik dr. Frank, nemški zunanji minister dr. Curtius.

Materino pismo

Russisch-evangelischer Pressedienst (Riga) objavlja naslednje značilno pismo:

Kaj bo z našimi otroci? V višje šole niso pripuščeni. Da morejo vstopiti v »zvezo komunistične mladine«, ki edina daje legitimacijo za vse karijere, morajo fantje pri 18 letih podpisati naslednjo izjavo: Jaz N. N., stanojuč v prekinem vsako zvezo z mojim očetom in izjavljam, da nimam z njim ničesar skupnega in tudi nečem imeti. Podpis.

Ali naj se izpostavimo še sovražnosti svojih otrok? Rajše umrjem, kot da bi to pripuščala. Kaj bo usoda naših otrok? Mi smo ka'or izgnanci iz družbe. Kdor občuje z nami, je takoj sumljiv. Samo pod roko si moremo preskrbeti najpotrebnejše življenske potrebščine. Skoraj bomo prodali naše poslednje imetje. Radi bi zapustili Rusijo, a ne smemo. Ne dovolijo nam. Nič nam ne bo preostalo drugega, kakor da se pridružimo tem »popom« (rus' im svečenikom), ki jih je tudi življenje prisililo, da se naslavlajo po vogalih cest in beračijo. Kajti hudo je biti lačen . . .

Španski zunanji minister je postal vojvoda Alba, ki je po padcu diktature Primo di Riverre prevzel naučno ministrstvo.

Težki časi za akademske poklice

Beda akademskih poklicev je splošno znana. Tudi v Kovnu je mnogo zdravnikov, inženjerjev in odvetnikov, ki ne vedo, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Marsikak mlad odvetnik se krepko bori za svoj kruh. Neki mlad odvetnik, ki se je v svoji sprejemnici in ča'alnici čutil preveč osamljenega, je vsak dan hodil po trgovskih ulicah Kovna in v vsaki trgovini vprašal, če nimajo mogoče kakke menice, ki bi jo bilo treba protestirati. On da bo kolikor mogoče hitro poskrbel za denar. Pa je ubožec slabo naletel. Njegovi stanovski tovariši so poskrbeli, da tri leta ne sme izvrševati odvetniške prakse.

Neki drugi odvetnik je pa bil že nekoliko bolj premeten. Vedel je, da je v današnjem modernem času za ustanovitev prakse potrebna re lama. Ker je veliko dal na svojo govorniško sposobnost, ni pa imel nobenega klijenta, je sklenil pod kakršnokoli pretvezo koga tčžiti, da bi se pri sodni razpravi izkazal kot izboren govornik. Tožil je pismo, ki je vsako jutro pričel raznašati pisma na nasprotni strani ulice, tako da je odvetnik dobil pošto namesto ob 8 šele ob 9. Biti bi moral ob pol 9 zjutraj že na sodniji, tako da ima radi zakasnitve pismošne ogromno škodo. V sodni razpravi je odvetnik res zmagal in pismošna je moral od tedaj z raznašanjem pisem začeti na odvetnikovi strani ulice. Odvetnik je po prvem uspehu postal še bolj pogumen in je tožil telefonsko gospodično, češ da je imel radi napačne telefonske zveze veliko škodo. V tem slučaju pa je odvetnik podlegel in zaželjena re lama je izostala. Res so težki časi za akademične poklice.

81 vlad v 60 letih

Kmalu bo 60 let, odkar je Francija postala republika. Zanimivo je, da je sedanja Chautempsova vlada že enainosemdeseta. To se pravi, da je vsak kabinet vladal povprečno 9 mesecev.

9 ministrskih kabinetov je sestavil Mac-Ma'on, 12 Grévy, 10 Carnot, 5 Félix Faure, 4 Loubet, 4 Fallières, 12 Poincaré itd. Sedanji predsednik francoske republike Doumergue preživilja že deseti kabinet, odkar je bil izvoljen.

Največ časa (19 dni manj kot 3 leta) se je vzdržala na krmilu vlada, ki jo je sestavil Waldeck-Rousseau. Najmanj časa (samo en dan) pa je trajala vlada pod predsedstvom generala Rochebouëtta (od 23. do 24. novembra 1877). Slede vlada François-Marsala (dva dni), vlada Ribota (tri dni), vlada Fallièresa (19 dni) itd.

Zabava Američanke

V nedeljo o polnoči, ko je sprevod nekaj sto oseb v Nici praznoval prihod kralja karnevala, se je na angleški promenadi naenkrat odprlo okno in gospa R. Phipps je zmetala na cesto bankovcev v vrednosti 36.000 frankov. Ta vsota je predstavljala njen dobiček pri igri dotičnega dne. Odveč bi bilo slikati neznansko prerivanje množice in obupne napore, zbrati čimprej po cesti razmetani denar. Američanka se je imenitno zabavala in ves čak prerivajočo množico obsipala s konfeti. Ne vemo, kaj je bolj nespametno, sedeti ves dan pri igri, ali pa pozneje dobiček metati na cesto.

Kem'čno razbijanje ledu

Pri Quebecu v Kanadi so te dni napravili zanimivi poskus, da namreč velike množine ledu na reki razbijejo ne z dinamično silo, ampak s kemično. Profesor Konrad Barnes z univerze v Montrealu je polil led z neko tekočino, ki jo je sam iznašel Tri minute nato je popokala ledena skorja v kose, tako, da se je italijanski parnik »Concordia«, ki je bil zamrznjen v ledu, takoj osvobodil.

»V novih hotelih so stene tako tenke, da se sliši, če si kdo preobleče srajco.«

»To še ni nič. Jaz sem bil te dni v nekem hotelu, kjer se celo sliši, če kdo v sosednji sobi izpremeni svoje mišljenje.«

Glavne osebnosti novega francoskega ministrstva.

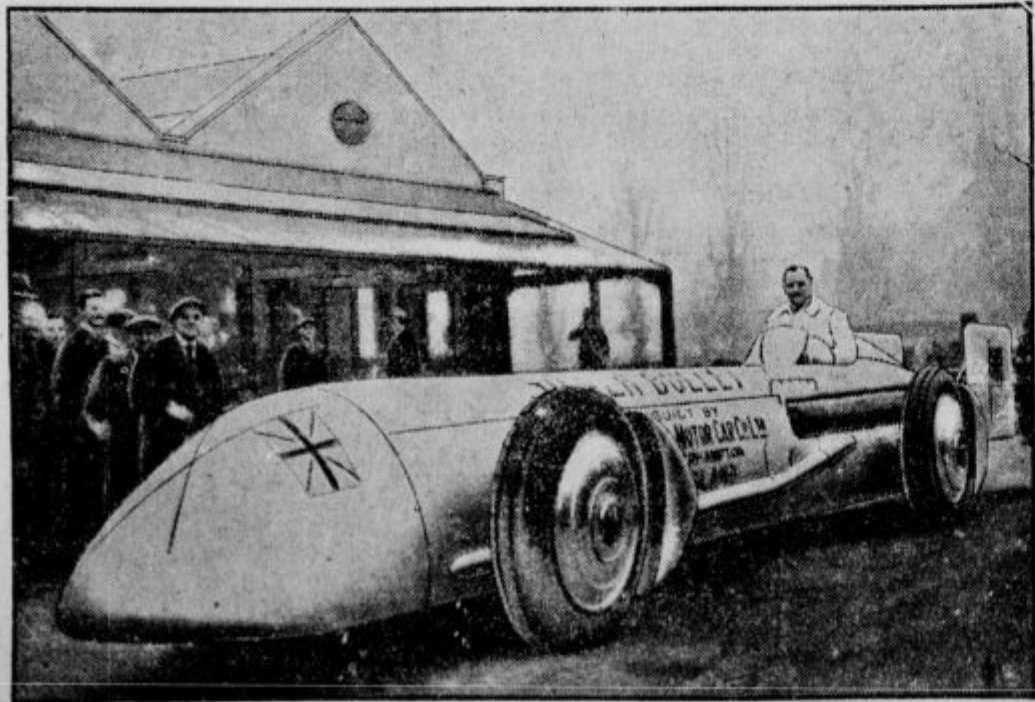

Monaka princeznja Charlotte, ki je uspešno posredovala v sporu med knezom in ljudstvom, je nenadoma pobegnila iz Monaca. Izjavila je, da se ne bo prej povrnila, dokler ne bo zapustil dežele njen soprog princ Peter, s katerim živi v večnem prepiru.

vosti Evrope, namreč cigansko šolo, ki je najbrž edina na svetu. Sredi ciganske naselbine, ki sestoji iz kakih 25 revnih, lesenih kočic brez peči, čijih prebivalci si zakurijo ogenj na tleh, če se hočejo ogreti ali kaj malega skuhati, stoji lepa zgradba iz opeke, sicer nizka, toda čista, tako da kar čudno izgleda v tej še bolj čudni okolici.

Stopimo notri: nahajamo se v prostrani svetli šolski učilnici, ki se nič ne razlikuje od ostalih sličnih prostorov po evropskih deželah. Toda kaj naj pomeni cela vrsta vijolin, večjih in manjših, obešenih na stenah? V ciganski šoli je glavni učni predmet sviranje na vijolino. V klopih sedi okrog 20 ciganskih otrok od 8 do 14 let, dečki in deklice, pravi ciganski tipi, z lasmi, črnimi kot oglje in razmršenimi, čosi toda umitih lic in čistih rok, kar je v velikem nasprotju s ciganskimi otroci, ki jih imamo tudi pri nas priliko često videti.

Razgovarjamo se z učiteljem in se čudimo To šolo so zgradili cigani, starši teh otrok in to sami, popolnoma sami. Delali so opeko, jo žgali, sekali les, rezali deske; sploh cela ta lepa zgradba je delo ciganov, ki sami stanujejo v onih ubogih kočicah, ki vsak trenutek prete, da se jim bodo zrušile nad glavo. Veliko truda je bilo, preden so užhorodske oblasti uverile cigane, da je potrebno in koristno zgraditi šolo za cigansko mladino. Za časa madjarskega režima se za cigansko dečo ni nihče brigal. Rastli so kot drevje v karpatskih pragozdih, prepuščeni samim sebi in beseda »šola« jim je bila popolnoma neznan pojem. Ko je prevzela Češkoslovaška to siromašno in zanemarjeno deželo, da izvrši v njej svoje

Segravov svetovni rekord hočejo prekositi. Ray Don v svojem tekmovalnem avtomobilu »Srebrna krogla«, ki ima 24 cilindrov in 4000 konjskih sil in s katerim hoče na obrežju Daytona Beach (Florida) prekositi svetovni rekord Segrava (371 km na uro).

Mohorjeve knjige za doplačilo

Veliki narodi izdajajo knjige, o katerih dvo-
mno ali bo mogoče prodati toliko izvodov, da bi
se krili nabavni stroški, proti subskripciji: vna-
prej se prijavijo naročniki, ki nameravajo tisto
knjigo kupiti, in ti dobe potem knjigo po zni-
žani ceni.

Dostikrat izidejo na ta način najodlič-
nejša znanstvena in leposlovna dela. Tudi Slo-
vence bi lahko našli v svoji slovstveni zgo-
dovini že lepo število primerov, da se je omo-
gočila izdaja kakšnega znanstvenega dela po sub-
skripciji. Na ta način se doseže tudi znatno zni-
žanje nabavne cene za knjigo — in vprašanje
ceno spada pri izdaji vsake knjige med naj-
važnejša vprašanja!

Nekaj prav sličnega je izvedla Mohorjeva
družba s svojimi knjigami za doplačilo. Ne
gre sicer navadno tu za knjige, katerim bi bilo
treba rojstvo šele omogočiti, pač pa za knjige,
katerim je treba z razmeroma nizko ceno omo-
gočiti prosto pot po svetu med široke plasti čit-
alčnega občinstva. Način knjig za doplačilo
lahko imenujemo najidealnejši način subskri-
pcije: knjige ne naročijo samo, ampak jo tudi
vnaprej plačajo. Na ta način se založništvo in
seveda tudi tebi stroški za knjigo zelo znižajo.
Računajmo nekoliko, za koliko je lahko Mo-
horjeva knjiga, naročena proti doplačilu, cenejša
od knjige, ki izide v katerikoli drugem
založništvu! Predvsem odpade 25 odstotkov
stroškov za razprodajo knjige po knjigarnah.
Knjigo, ki mora veljati pri knjigotržcu na pr.
50 Din, lahko prodaja Mohorjeva družba za
37 Din 50 par, ne da bi imela radi tega kaj
škoda: prodaja jo konsumentu naravnost brez po-
sredovanja knjigotrštva.

A to še nikakor ni edini vzrok, zakaj so
Mohorjeve knjige za doplačilo cenejše od
knjig, ki izidejo v katerikoli drugi knjigarni.
S tem, da je knjiga v glavnem plačana že po-
prej, nego izide, odpadejo tudi skoro vsi stroš-
ki za obrestovanje v knjigo vloženega kapita-
la. Obresti požro pri vsaki večji knjigi nekaj
tisočakov!

Subskripcija omogoča tudi, da zna zalo-
ništvo pravilno odmeriti višino naklade in da
tako ne založi v knjigo po nepotrebnem preveč
denarja.

V celoti lahko rečemo, da so Mohorjeve
knjige za doplačilo za kakih 50 odstotkov cene-
jše od knjig, ki izidejo v kakem drugem
založništvu. Zato je treba s stališča razvoja
naše knjige iskreno pozdraviti način izdajanja
knjig za doplačilo, ki ga je uvedla Mohorjeva
družba v poslednjih letih in ki se od leta do
leta močnejše uveljavlja.

V jeseni 1930 bo tako izšlo kar pet Mo-
horjevih knjig. Ker se dostikrat dogaja da občin-
stvo pozabi nanje, naj danes opozorimo na to
lepo priliko, da pridete razmeroma poceni do
lepe knjige. Cene bomo navedli samo za vezano
knjigo, ker smo mnenja, naj knjig trajne vred-

nosti nikdo ne kupuje nevezanih Poleg tega
bodo od letos naprej izhajale vse Mohorjeve
knjige tudi v prav lepi vezavi v celo platno,
tako da bo sleherni knjiga v kras vaši knjiž-
nici. Pri knjigah za doplačilo bo veljala vezava
od 9 do 12 Din za posamezno knjigo; ta cena
za vezavo je torej v naslednjem seznamu že
priracunana.

Proti doplačilu bodo izšle te knjige:
1. Prof. dr. J. Kelemina, **Bajke in pri-
povedke**. (Kakih 380 strani; cena 48 Din.) Knji-
go pripravljamo zlasti šolskim knjižnicam, dalje
učitelstvu osnovnih in srednjih šol. Tudi star-
ši, ki radi razveselite otroke z lepo povestjo,
posežite po tej knjigi!

2. Dr. A. Breclj, **Knjiga o zdravju**. (Kakih 350 strani, s slikami. Cena 51 Din.) Taka
knjiga je potrebna v vsaki hiši: preprečuje
bolezni, a če pridejo, jih pomaga zdraviti.

3. B. Magajna, **Primorske novele**. (Ka-
kih 90 strani. Cena 21 Din.) Ob desetletnici ra-
palske pogodbe nam bo ta knjiga ljub spomin
na brate onstran meje.

4. V samotah pragozda. Po angleškem izvir-
niku napisal P. Holeček. (Kakih 190 strani.
Cena 28 Din.) Knjiga za dečke!

5. Skolaster-Kmetova, **V oblasti ča-
rodejev**. (Kakih 270 strani. Cena 39 Din.) Nape-
to pisan roman iz trpljenja, muke in borb za-
morecev v oblasti svojih čarovnikov.

Naša želja je, da bi se ta način naročanja
knjig kar najbolj udomačil med Slovenci. S
tem se namreč uspešno rešuje prevažno vpra-
šanje malega naroda: vprašanje knjige po niz-
ki ceni! Čim bolj bo rastle število naročnikov
na knjige za doplačilo, tem nižja bo njih cena
in tem večji izbor takih knjig bo lahko vsako
leto nudila Mohorjeva družba.

Prosvetna društva, omislite si vse te knjige
za svojo knjižnico! V kras bodo vaši knjižnici
in v veselje izposojevalcem!

Izobraženstvo in Mohorjeva družba. Izobraženec, zavzet po stanovskih
opraviilih, dostikrat pozabi, da mine vsako leto
5. marca rok za naročanje Mohorjevih knjig.
Malenkost bi mu bila plačati 20 Din, ako bi ga
kdo na to pravočasno opozoril. Zato opozarjamo
tem potom, da izhaja sedaj med rednimi publi-
kacijami Mohorjeve družbe nadaljevanje Zgo-
dovine slovenskega naroda, knjiga, brez katere
bi pač ne smela biti nobena zavedna slovenska
odbina. Poleg tega bosta izšli letošnjo jesen
v Mohorjevi družbi dve knjigi, posvečeni bra-
tom, ki jih ni doma: Pregledna povest iz dobe
koroškega plebiscita in Magajnovi Primorske
novele. Bratje Korošci in Primorci, naročite jih,
kakor jih homo naročijo tudi ostali Slovenci!
Naročino lahko plačate v vsakem župnišču, v
Ljubljani tudi v trgovini Nove založbe (Kon-
gresni trg 19) in v Prosvetni zvezi (Miklošičeva
cesta 5).

Tatjana, sklepa njegov življenjski pomen z besedami:
»Če bi bil živ moj oče, bi se nedvomno postavil
poleg svojega starega prijatelja Dožurkova, da
deli njegovo usodo.« Večnaja pamjati vsem žrtvam!
sklepajo avtorji zbornika. Njih smrt za svoje pre-
pričanje je poročilo, da bo domovina, ki jo so
tako vroče ljubili, doživela boljše bodočnost.

Pravna in socialna vprašanja. Eugen Ehr-
lich je napisal zelo pomembno knjigo: *Grund-
legung der Soziologie des Rechts*. (München, Dun-
cker & Humblot, 1929, M. 16.) Njegova teza je,
da težišče pravnega razvoja ni ne v postavljani
ne v jurisdikciji ali v judikaturi, ampak v
družbi sami. Gre za znano Kelsenovo temo (ki
jo obravnava nanovo tudi E. K. Winter v svojem
delu »Die Sozialmetaphysik der Scholastik«) o
napetosti med dejstvom in normo v pravu; ta na-
petost ima namreč povzročiti, da pride v pravo v
resnici to, kar socialno življenje od sistema prava
zahteva. Ehrlichova knjiga prinaša obilico gra-
diva iz pravne prakse, ki njegovo tezo dokazuje.
— Znanji sociolog iz Družbe Jezusove Oswald
Nell-Breuning pojasnjuje v »Schriften zur
Eigentumsfrage« (Volksvereinsverlag, München-
Gladbach) na podlagi različnih debat o lastnin-
skem pravu ta problem. Te »Schriften« obstojajo
iz več brošur in steer: zvezek 5-6: Cerkev in last-
nina; zvezek 7: Država in lastnina; zvezek 8:
Poim in dolžnosti lastnine; zvezek 9: Razni na-
zori o lastnini (statistični, dinamični, Jakobinski,
boljševiški, krščanski); zvezek 10: Lastnina po na-
zoru von Steina in zvezek 11: Nesporazumljenja v
lastninskem vprašanju, kjer odbor obravnava to-
zadnevne diference med sodobnimi katoliškimi mo-
ralisti, oziroma sociologi. Dobro informira o tem
problemu tudi daljša beležka dr. Aleša Ušenič-
nika v zadnji številki »Casa«: Pravda o pojmu
lastninske pravice.

skrbjeno, predvajal se bo film »Sluga zakona«.
Najzanimivejše tedenske novice nam bo pa podal
pri poročilih g. prof. Anžič. Vstopnice se lahko
dobijo v predprodaji pri G. Pogačnik. Začetek bo
točno ob 8. — Odbor.

Slavistični klub DSFF v Ljubljani javlja, da
se bo vršilo predavanje g. Bratka Krefta »o gle-
dališki umetnosti« v četrtek 27. t. m. ob 20 zvečer
v dvorani Delavske zbornice. Predavanje, ki smo
ga v nedeljo radi nenadnih zaprek (defekt v ski-
optikonu) morali preložiti, se bo izjemoma vršilo
v dvorani Delavske zbornice, na kar opozarjamo
cenjeno občinstvo. Vstop bo prost.

Knjižnice Prosvetnih društev. Na številna
vprašanja, ki jih dobiva Prosvetna zveza v teh
dneh radi knjižnic sporočamo, da naj knjižnice
sestavijo natančne seznaje knjig in statistiko
prečitanih knjig, naj predložijo pristojni obla-
sti, ki vrši pregled čez vse knjižnice.

Predavanje v »Pravniku«. V četrtek dne 27.
februarja t. l. bo nadaljeval na sestanku društva
»Pravnik« g. univ. profesor Aleksander Maklevec
svoje predavanje: »Kazniva dejanja zoper javno
moralo po novem kazenskem zakoniku«. Predava-
nje se bo vršilo točno ob šestih popoldne na so-
dišču v Ljubljani soba št. 79 in vabi k obilni ude-
ležbi — Odbor.

»Orjem« — Ljubljana, V četrtek dne 27. t. m.
redni društveni sestanek v prostorih »Preporoda«.
Naj nihče ne manjka. — Odbor.

Šiška. Fantovski odsek šišenske prosvete
ima jutri ob pol 8 zvečer sestanek. Pridite točno!

Radio

Nekaj o italijanskem radiu.

Še pred nekaj leti niso kazali Italijani
skoraj nikakega zanimanja za radio. Nenadoma
pa se je bil izvršil preokret. V preteklem letu
je nastel namreč uvoz radio aparatov na
4kratno množino prejšnjih let.

Leta 1924. se je zgradila v Rimu prva ita-
lijanska radio-oddajna postaja. Vendar je zna-
šala njena oddajna energija samo 1,5 kw. Njeno
oddajanje ni imelo prevelikega uspeha. Kljub
temu je Unione Radiofonica Italiana zgradila
1. 1925. v Milanu, leta 1928. pa novo postajo v
Rimu. A zopet radiofonija nikakor ni napre-
dovala.

Prva znamenitejša oddajna postaja je bila
milanska. Njena energija je znašala 7 kw, kar
je bilo vsekakor znak precejšnjega napredka.
Nekaj časa nato so zgradili tudi v Turinu novo
postajo s 7 kw.

Da pa si zasigura vpliv in vodstvo tudi v
radiofoniji, je odredil Mussolini ustanovitev
»Ente Italiano Audizioni Radiofoniche« (E. I.
A. R.), družbo katere predsednik je vsakokrat-
ni glavni tajnik fašistične stranke E. I. A. R.
je sklenila čimprej doseči tisto stopnjo radio-
fonije kot ga ima po ostali Evropi in zgraditi
rimske oddajne postaje s 50 kw je velikanski
korak k realizaciji te namere. Saj je sedaj rima-
ska postaja najmočnejša v Evropi Italijani pa
hočejo z radiem priti tudi do svojih kolonij,
zato bodo zgradili v okolici Rima oddajno po-
stajo na kratke valove z energijo 15 kw. V na-
črtu imajo Italijani zgraditev oddajnih postaj
še v Palermo, Florenci in, kar je za nas po-
sebne važnosti, v Trstu. Pravijo, da bosta dve
izmed teh treh postaj začel delovati že letos.
Dvoma ni, da bodo poskusili Italijani bas s
tržaško postajo paralizirati oddajanje naše po-
staje.

Programi Radio-Ljubljana

Sreda 26. februarja: 12.30 Reproducirana
glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reprodu-
cirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. —
17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Otroški ko-
tček, ga. Gabrijelčeva. — 19.00, Podoba iz sloven-
ske literarne zgodovine, prof. Fr. Koblar in g. Fr.
Lipah, član nar. gledišča. — 19.30 Dr. Leben: Fran-
coščina. — 20.00 Prenos iz Zagreba: Andrej Čenfer,
opera. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Četrtek, 27. februarja: 12.30 Reproducirana
glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reprodu-
cirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. —
17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Dr. V. Bo-
hinec: Rudniki sveta II. (Železo, baker, zlato, sre-
bro). — 19.00 Dr. Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30
I. Ogrin: Obrt in trgovina v preteklosti in sedaj.
— 20. Večer slovenske glasbe. Solospeve s spre-
mljevanjem orkestra pojeta gg. Tone in Roman Pe-
trovič. — 21. Komorni večer g. Slavka Osterca:
Uvodno besedo govori dr. St. Vurnik. — 22. Ca-
sova napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi

Četrtek, 27. februarja.
Belgrad: 18. Koncert zabavne glasbe. — 19.30
Prenos opere »Simon Boccanera«. — Varšava:
12.40 Mladinski koncert varšavske filharmonije. —
16.15 Reproducirana glasba. — 17.45 Prenos iz Po-
znanja. — 20.30 Koncert zabavne glasbe. — 21.30
Prenos iz Krakova. — 23. Plesna glasba. — Buda-
pest: 12.05 Koncert Radio-kvarteta. — 16. Pestra
ura. — 17.40 Popoldanski koncert orkestra. — 20.
Večerni koncert iz Glasbene akademije. — 22.15
Koncert vojaške godbe, nato koncert ciganskega
orkestra. — Dunaj: 11. Koncert orkestra. — 13.30
Koncert orkestra. — 16.55 Pravljice. — 19.30 »Si-
mone Boccanera«, lirčna opera, nato večerni kon-
cert zabavne glasbe. — Milan: 11.25 Reproducira-
na glasba. — 12.30 Koncert Radio-orkestra. — 17.
Koncert kvinteta iz Torina. — 19.15 Večerni kon-
cert, vmes komedija. — 21.45 Večerni koncert, nato
zabavna glasba. — Praga: 19. Prenos opere iz Na-
rodnega divadla v Pragi. — 22.15 Pevski koncert. —
Lauenberg: 17.30 Popoldanski koncert. — 20.
Karneval v Kölnu. — 21. Predpustni ples. — Rim:
13. Koncert Radio-kvinteta. — 17.30 Popoldanski
koncert. — 21.02 Veliki predpustni simfonični
koncert. — Berlin: 19. Koncert narodnih pesmi. —
19.30 Koncert orkestra na pihala. — 21. »Od današ-
na jutri, opera. — Toulouse: 18.35 Pesmi ali ple-
si. — 19. Koncert na mandoline. — 19.30 Mladinska
ura. — 20.25 Koncert operne glasbe. — 21. Večerni
koncert orkestra. — M. Ostrava: 11.30 Reproduc-
irana glasba. — 12.30 Koncert orkestra. — 17.30
Popoldanski koncert. — 19. Prenos opere iz Na-
rodnega divadla v Pragi. — 22.15 Pevski koncert.

Izboren jabolčnik

večjo množino — po primerni ceni — prodaja
franko klet GOZDNI URAD DR. FERDI-
NAND-a ATTEMS-a — Podčetrtek

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja,
ki smo jih prejeli ob prerani smrti naše
iskreno ljubljene, nenadomestljive in
nepozabne hčerke, sestre, svakinje,
tetke in botrice

Ivanke Tomšič

se vsem najsrčneje zahvaljujemo. Za-
hvalo izrekamo vsem, ki so ljubljeno
pokojnico spremlili v tako obilnem šte-
vilu k zadnjemu počitku, vsem daro-
valcem vencev in cvetja. Posebno za-
hvalo smo dolžni g. komisarju in usluž-
bencem OUZZD v Ljubljani, pevcem za
globoko pretresljivo petje žalostink ter
prečistiti duhovščini.

Ohranite jo v trajnem spominu!

Studenc-Vevče, 24. februarja 1930.

RODBINI TOMŠIČ.

Nogomet v tujini

Pogled v prvenstvo Južne Nemčije. Eden od
najresnejših 3 tekmecev za naslov prvaka Južne
Nemčije, Bayern München, je v zadnjem boju za-
ostal. 3:1 je namreč izgubil svojo tekmo napram
Waldhofu. Najbrže niti eden od prisolnih 10.000
gledalcev ni pred igro računal z zmago Waldhofa.
Toda sport je že tak, da mora človek misliti prav
nasprotno od onega, kar pričakuje. Vsa Južna Ba-
varska je bila iznenadena nad porazom svojega
prvaka, ki je s tem morda napravil prvo potezo,
ki mu bo onemogočila odločevati v finalu. Ta tek-
ma je bila veliko presenečenje. — Z gotovostjo
pa sta zmagala Sp. Vgg. Fürth s 6:1 nad FC Frei-
burgom in Eintracht Frankfurt s 3:1 nad Vf. B.
Stuttgartom. Tabela prvakov Južne Nemčije vodi
danes s 13 točkami Eintracht Frankfurt, ki mu pa
trdo sledi hanski nemški državni prvak Sp. Vgg.
Fürth z 12 točkami. Na tretjem mestu je Bayern
München, potem pa FC Pirmasens, Wormatia
Worms itd.

Španski prvak v Parizu. Z zanimanjem pri-
čakovano gostovanje najboljšega španskega kluba
Barcelona se je končalo z njegovim porazom. Red
Star je namreč s 6:3 slavil zmago nad renomiranim
nasprotnikom.

V Pragi se je končal turnir, katerega so se
udeležili klubi Sparta, Slavija, Bohemians in Vikto-
rija Žižkov. Zmagovalec turnirja je Viktorija
Žižkov, ki je v zadnji tekmi premagala Sparto s
3:2 (2:1). Izgleda pač da je forma vseh tako
prvostvinskih klubov, kakor Sparta in Slavija, pri-
čela padati.

Dunajsko prvenstvo je s svojimi senzacional-
nimi rezultati precej izpremenilo tudi vrstni red
tekmujočih moštev. Rapid s 13 igrami in 20 toč-
kami je na prvem mestu. Njemu sledi jesenski
prvak Dunaja Admira (12 iger, 16 točk). Nato se
vrstijo W. A. C., Vienna, Avstrija itd. Omeniti pa
je treba, da je znani Wacker svoje predzadnje
mesto prepuštil Sport-klubu in se sam pomaknil
za eno mesto navzgor. Ta uspeh je dosegel Wacker
s svojo zmago nad Sportklubom. Tekmo je obiskalo
2500 gledalcev.

RAZNO.

Staxrud na Dunaju! Wiener Eislaufverein je
povabil k svojim tekmam v hitrostnem drsanju oba
največja današnja mojstra Staxruga in Brilangruda.
Izgledalo je, da letošnji svetovni prvak v hitrostnem
drsanju Staxrud ne bo prišel. Sedaj pa javljajo iz
Dunaja, da je prišla brzojavka Staxrudovega kluba
z naslednjo vsebino: »Prijavljamo Staxruda k vašim
tekmam! — S tem bo vsa prireditve pridobila
mnogo na svojem ugledu.

Svedska — Finska. Reprezentančna hockey
tekma med Svedsko in Finsko, ki se je vršila v
Helsingforsu pred 10.000 gledalci, je končala ne-
odločeno s 5:5.

Ping-Pong reprezentančna tekma med Ogrsko
in Nemško Avstrijo, ki se je vršila v Budimpešti,
je prinesla veliko zmago Ogrom, kajti kar z 29:0
so odpravili svoje nasprotnike.

Vienna bo zopet igrala v Pragi. Čehi bi radi
za vsako ceno prometali dunajsko Vienno, ki je že
dvakrat porazila praško Sparto. Sedaj bo poskusila
Slavija svojo srečo, ko je za 1. marec povabila v
Prago Vienno. Američani bodo dobili za svoje go-
stovanje 25.000 čeških kron.

Ljubljansko gledališče

Drama:
Začetek ob 20 zvečer
Sreda, 26. februarja: »Don Carlos« Red B.
Četrtek, 27. februarja: »Za ljubezen so zdravila«.
Red C.
Petek, 28. februarja: Zaprtlo.

Opera:
Začetek ob pol 20 zvečer.
Sreda, 26. februarja: »Netovire« Red D.
Četrtek, 27. februarja: Zaprtlo.
Petek, 28. februarja: »Hasanaginica«, Red A.

Mariborsko gledališče

Sreda, 26. februarja: Zaprtlo.
Četrtek, 27. februarja ob 20 uri: »Takrat v starih
časih«. Ab. A. Gostovanje gđ. Marice Lube-
jeve.
Petek, 28. februarja: Zaprtlo.

Poizvedovanj

Pri vrtarju sodišča je neka neznana oseba
pozabila usnjato denarnico za drobiž z manjšo vso-
to denarja. — Ista se dobi pri vrtarju.
Zgubila je neznana oseba listino na ime Mar-
tincič Franc rojstni, krstni in domovinski list. —
Dobi se na sodišču pri vrtarju.

Katol. delav. prosvetno društvo na Jesenicah prosi
vsa društva in vse zasebnike, katerim je razposlalo

svoje graditelj. pole
in teme jne kamne
v podpis, da iste najkasneje do 15. marca vrnejo.

Blago za
ženske ob eke

svileno volneno in perlino,
zadnje novosti, estetske
izvora, velika iz iri
znano solone cene.

R. MIN. MIL. PR. SMOLJ

LUUBLJANA

Dvo' o'esa

na najboljših svetovnih znamkah v velikih
izbirah zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vo-
zičkov od prapratega do najnovejšega in izračun
vozilca z zalogi. Vel znanih številkah atrov naj-
zovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniti franko.
Prosim na obroke »Tribuna« F. B. L., to-
varna dvokoles in otroških vozilcev. LUUBLJANA,
Karlovška cesta št. 4.

Iz društvenega življenja

Na 22. rednem obnem zboru Cirilskega dru-
štva ljubljanskih bogoslovcev je bil izvoljen tale
odbor: Predsednik Roman Boris, podpredsednik
Oberstar Anton, tajnik Hrovat Ivan, blaginjak Pri-
nat Janko, knjižničar Kunstelj Nace, čitalnik Du-
hovnik Anton, revizorji Fortuna Fr., Skoda Nace,
Kirigin Josip. Prosim, da bratska društva vza-
mejo na znanje.

Opozarjamo še enkrat na današnje skioptič-
no predavanje o Rodu in Cipru. Predava znana
francoska predavateljica in pisateljica gospa Hen-
riette Celrie. Ga. Celarie je napisala preko 20
knjig, predvsem potopisnih. Znani sta njeni knjigi
o Korziki in Maroku. Zelo interesantna so tudi
njena poročila o življenju po haremu. Pisateljica
sodeluje pri »Illustraciji in pri »Revue des Deux
Mondes. Posebno priljubljena je ga. Celarie kot
predavateljica. Ravnokar je absolvirala uspešno tur-
nejo po Jugoslaviji. Danes v sredo od 18 predava
v univerzitetni knjižnici.

Francoški taboriti v Ljubljani vabi srednje-
šolsko mladino na običajni sestanek v nedeljo dne
2. marca ob 17 v društvenih lokalih in Narodnem
domu.

Krakovno Trnovo. Slovensko katoliško pro-
svetno društvo Krakovo-Trnovo v Ljubljani vabi
na 10. prosvetni večer drevi ob 8 v društvenem
domu, Karunova ul. 14. Predvajal se bo film »Bali
Otok divnih čudev«. Film je res prvovrstnega kul-
turnega značaja. Za smeh in zabavo je tudi pre-

GITA DESATY roj. ZENCOVICH
Mr. ph. FERDO DESATY

poročena
MARIBOR VALPOVO

MALI OGLASI

Vaša drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš. 5 in. Uglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor zramo. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Prodajalka

mlajša moč, verzirana v mešani stroki, želi mesta takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2284.

Mesarski pomočnik

dobro izurjen v razsekavanju in razprodajanju mesa ali pa kot hotelski mesar in dobra moč v kuhinji, zmožen nemške konverzacije, želi vstopiti v pošteno, dobro in stalno mesto. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 2288.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje

Šoferska šola

obl. koncec. I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite v Ljubljani, Bleiweisova cesta 52. — Prihodnji redni tečaj prične 1. marca.

Službo dobe

Gospodinja

redoljubna in dobro izurjena v vseh gospodinskih delih, se išče za večje župnišče na Hrvaškem. — Ponudbe z natančnim opisom življenja in event. priporočili na upravništvo »Slovenca« št. 2269.

Šiviljo

sposobno za šivanje ženskih slamičkov na stroje, in sicer: Anita B., Anita B II, Anita Lockk, potrebuem takoj. Trdka Ilija Milkič, Beograd, Knez Mihajlova 3.

Učitelja godbe na pihala

išče mestna godba v Omišu blizu Splita proti mesečni plači 2000 Din. Nastop službe 1. aprila letos. Prednost imajo ne- oženjeni. Zahteva se, da je učitelj diplomiran za godbo na pihala (Blech- Musiki), da svira na kla- virju ter da je popolno- ma zdrav in lepega ve- denja.

Ljudska knjižnica v Ljubljani: 27. zvezek: Pregled OTROCI SOLNCA 24 Din, 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, 28 Din, 29. zvezek: IZPOD GOLICE 30 Din, 30. zvezek: Savinšek, NA POLJU SLAVE 28 Din, 31. zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET 24 Din, 32. zvezek: Reinmichl, ZAGORSKI ZVO- NOVI, in dr. Slavič, NA SINAJ.

Maserka in kopal. mojsterca

se išče za zdravilišče »Klenovnik« pri Ivanu (Hrv. Zagorje). Nastop službe 10. marca t. leta. Pogoji: Stanovanje in popolna oskrba ter plača 800 do 1000 Din po sposobnosti. Ponudbe naj se naslove na Upravo Leči- lišta »Klenovnik«, pošta Ivanec.

Stanovanja

Sostanovalec
se sprejme. Medvedova cesta 22, Ljubljana VII.

Stanovanje

po možnosti s hrano, pri dobri gospodinjini v Ljubljani ali v neposredni bližini išče s 1. marcem veren in miren mladenič. — Cenj. ponudbe z na- vedbo cene je poslati na upravo »Slov.« št. 2309.

Vnajem

Lokal v Kranju

na glavnem trgu za ma- nufakturno, galanterijsko in modno trgovino, se od- da za majem v najem. In- teresenti naj pošljejo svoj naslov na upravo tega li- sta pod značko »Kranj, industrijsko mesto« 1818.

Trgovski lokal

z opremo, pritliklinami in štirisobnim stanovanjem, dobro vpeljan, pripraven za specerista, manufak- turista, železninarja, pripr- ven tudi za drogistu, se odda v malem industrijs- kem mestu v najem. Po- nudbe pod »Bodočnost« št. 2260 na upravo lista.

Gostilna v najem

se odda s 1. majem na zelo prometnem kraju v Ljubljani. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2285.

Posrestva

4 stavbne parcele

v bližini nove šole v Zg. Šiški, prodam. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2286.

Posestvo

obstoječe iz hiše, gospo- darskih poslopj z vsem inventarjem, 50 oralov gozda, njiv in travnikov, oddaljeno pol ure od po- staje Grosuplje, se pro- da. Cena 175.000 Din. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2292.

Kupimo

20% bone

kupi Fr. Kham, Miklo- šičeva cesta 8.

Oglje in trame

vsake količine — kupite stalno trdka Škrbec & Bartol, Ljubljana Miklo- šičeva cesta 6

20% kronske bone

kupite nakulatnejše po dnevni ceni Prometna bančna družba Maribor, Cankarjeva, 14.

20% bone

kupi in plačuje na bolie Franc Reiser, trgovec - Kopitarjeva ulica 1 (pri mesarskem mostu).

20% bone

plača najboljši Uran Franc, Dunajska cesta 46. Telefon 2820.

Voz parizar

kupim. — Karel Hudales, p. Rečica ob Savinji.

Prodamo

Limusino

štirisedežno in moderno opremljeno se zelo ugod- no prodaja. — Na ogled v garaži hotela Union.

Budilke

po 50.— in 58.— Din s triletnim jamstvom! Ivan PAKIZ, Ljubljana, Pred Školijo št. 15. 2089

Puhasto perje

kg po 130 Din in čist beli po povzetju najmanj 5 kg Potem čisto belo dove kg po 38 Din razpošiljam pub kg po 300 Din — L. Brozović Zagreb Ilica 82 Kemična čistilna peria

Priiložnostni nakup!

Zaradi nabave avtomobi- la prodam skoraj novo motorno kolo znamke B. M. W. 750 ccm O. H. V. z »Touring« prikolicco, zadnji model. — Valter Stuzzi, Kamnik.

Lokomobila

48/60/72 HP, sistem Lanz, z ventili, pregrevačem in predkuriščem za žaganje. 230 obratov, 10 atm. v iako dobrem stanju, se prodaja. Stroji se videti v obratu vsak dan K stro- ju gre tudi aparat za iz- ločanje kotlova. Potom soda-raztopine. Vprašanja na upravo »Slov.« pod št. 1816.

20% kronske bone

kupuje v okvirju svoje potrebe po dnevni ceni — ali ne pod 62%

Pučka štediona, Osijek.

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal. Požurite se!

Avtomobil »Puch«

VIII. tipa, v najboljšem stanju, se po izvanredno nizki ceni prodaja. Naslov v oglašnem oddelku pod št. 2063.

Pisalni stroj

malo rabljen zelo dobro ohranjen, se ceno prodaja. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2294.

Več postelj

novih, okroglih iz meh- kega lesa, rujava pleska- ne, prodaja Ferdo Primo- žič, mizar, Trnovski pri- stan 4, Ljubljana.

Štedilnik

dober srednje velik, se prodaja. — Müller, Janševa 15, Ljubljana VII.

Objave

Neodrešena zemlja!

Zaupanje velja! — Naslov pod »Stara šifra«.

Javna dražba

v konkurzno maso spa- dajočega pohištva, jedil- nice iz trdega lesa in spalnice iz mehkega lesa s posameznimi drugimi kosi z najmanjšim po- nudkom 4875 Din se bo vršila v Celju, Prešerno- va ulica 24, v po-čeljek 3. marca t. l. ob 11 dop. Natančnejše podatke da- je konkurzni upravnik dr. D. Treo, odvetnik v Ljubljani, ali na Mestni urad v Celju.

Glasba

KLAVIRJI

Svarim pred nakupom navideznega blaga cenih klavirjev!

Kupujte na obroke

od 400 Din

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Hözl, Stingl ori- ginal, ki so nesporno naj- boljši (lahka, precizna me- hanika). Prodaja jih iz- ključno le sodni izvede- nec in bivši učitelj Glas- bene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3.

Najcenejša izposojevalnica

Obrt

Vezenje

nevestinih oprem, zaves, pregrinjal, naoceneše in naifineše Matek & Vi- keš. Ljubljana poleg ho- tela Štrukelj. — Enlame ašuriranje predtiskanje takoj

Dežne plašče

za dame in gospode pe- lerine za dečke in odras- le tople podloge iz de- žnim plaščem itd. kupite najboljše v specialni trgo- vini Jancigaj, Tavčarjeva Sodna 1 nasproti ka- varne »Evropa«.

Mi slikamo vse!

Slike poobličja (Porträt- bilder), razglednice, slike takoj izgotovljene, indu- strijske in sportne slike. Novo vpeljan fotoatelj z najmodernejšimi aparati. Fotomeyer Maribor, Go- spodska 39.

Dr. G. PICCOLI lekarnar

v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočab želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Debele

uskinaste otrobe

kupite najceneje pri »rdki

A. 10th. Ljubljana

Resljeva cesta 24

Elektropodjetje

A. Arhar

Ljubljana VII., Celovška c. 80, prevzema vsaka električna dela kot hišne inštalacije, zvonce, radioje, telefone, popravila vsako- vrstnih strojev itd. Točna postrežba! Solidne cene!

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32.

Emailirane

tablice

za občine, ulice, poklice, hiš. številke, pasje znam- ke itd. — ORIGINALNE

LUTZOVE PEČI

železostugarska dela, iz- delovanje strojev in apa- ratov montaže, avtoge- nično varenje, prevzema delavnica

ING. GUZELJ

LJUBLJANA VII,

Sv. Jerneja cesta št. 5.

Tel. št. 3252.

Razno

1000 Din

Vam plačam takoj, čim dokažete, da Nikoprost zoper kajenje ne učin- kuje! Stane enkrat za vselej samo 56 Din. Ne- škodljivo, a popolnoma učinkovito, od tisočev preizkušeno sredstvo. Da ni dobro, ne bi prodajal, ker bi se samo blamiral. Kdor naroči 5 steklenic, dobi poštne prosto. Josip Lindič, Ljubljana Komenskega ul. 17/b.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh!

Zahvala

Za številne izraze sožalja in sočutja, ki smo jih prejeli pismeno in ustmeno ob prerani smrti našega nad vse dragega gospoda

Petra Kozine

veleindustrijalca itd.

za poklonjene premnoge krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom. čč. se- stram usmiljenkam, čč. duhovščini, gospodu županu mesta Ljubljane dr. Dinku Pucu in ostalim zastop- nikom mesta, zastopniku kr. banske uprave g. dr. Staretu, poslovodstvu in ravnateljstvu trdnice Peko, dalje vsem zastopnikom raznih oblasti, korporacij, zbornic, društev ter organizacij, g. Dragotinu Hri- barju, predsedniku Zveze industrijcev za globoko občuten poslovilni govor ter končno vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Slovesni rekvijem za blagopokojnim bo v petek, dne 28. februarja 1930 ob 7 zjutraj v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani in v Trzinu v petek 28. fe- bruarja 1930 ob 6 zjutraj v farni cerkvi.

Ljubljana-Trzin, dne 25. februarja 1930.

Žalujoči ostali.

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtim očmi

»Poje pesem o izgubljenem sinu... Vpije: 'Izgubljen... najden!' Ah, stari Pentapon!...«

Ker bi pa živalica ne bila pokazala popolnega razumevanja za stvar, če bi se ne končala s koščkom sladkorja, je pohitela Rolanda po sladkorno škatljo, ki je ob takih prilikah predstavljala slavnostno darilo.

In med tem, ko sta jo Pentapon in Faraud do zadnje trohice izpraznila, je teta Cecilija iznova ob- jela Filomelo, ponavljajoč večni izraz vseh grešni- kov in grešnic... vseh izgubljenecv, a tudi vseh re- šenih:

»Ah!... da sem vedela!...«

XXXIX. poglavje.

Istega večera se je vračal Filbert, ko se je že delala noč; popeljal je bil dva svoja konja na nov pašnik zadaj za »Roussières«, blizu la Garennière.

Po navdušenju onega dne, ko se mu je v privedu, kakor bliskoma zasvetila gotovost njegove sreče, ga je črna tegoba dvoma spet pritiskala k tlom... malo da ni obupal nad svojo ubogo in preprosto ljubeznijo. Počasi koraka po cesti... Nasproti mu pride, drveč na svojem motociklu, mladi noirmoutierski vikar, gospod Blaisois.

Filbert in vikar sta stara prijatelja; spoznala sta se bila v vojni in v Noirmoutieru sta svoje staro pri- jateljstvo obnovila. Pomenkovala sta se odkritosrečno in se drug drugemu zaupala.

Filbert vé, da si želi vikar trčega in obsežnej- šega apostolskega dela... da sanjari, kako bi delo- val v tistih krajih sovraštva in upornosti, ki obdajajo Pariz in ki jih imenujejo povsem po pravici: rdeče predmestje.

Na drugi strani pa vé vikar za Filbertovo lju- bezen in za vso muko njegovega srca.

Prav tistega večera je nalašč sedel na svoj motor, da bi mu hitro sporočil veliko novico: gospodični sta se vrnila!...

»Ni mogoče!...«

»Tako mogoče, da sem ju na lastne oči videl na vrtu!...«

Filbertu se zaseneči obraz:

»Ah... vrnila sta se torej...? Nimam razloga, da bi se veselil njunega povratka. Gotovo je, da je mameče veliko mesto dovršilo svoje delo in sta se tako hitro vrnila samo zato, da bosta čim prej zopet odšli.«

»Meni se pa dozdeva, da bo baš narobe.«

»Naveličal sem se upati in obupavati!...«

»Ubogi moj Filbert, to je pač življenje... Kakor plima in oseka, ocean...«

»Da, primere so vam lahka stvar, ko vam je živ- ljenje jasno in določeno. Jaz pa nič ne vem... ne vem nič več!...«

»Hočeš da poskusim jaz izvesti kaj?...«

»Strah me je, da bi izvedel!...«

»Filbert, mož tvoje glihe mora imeti pogum in pogledati slehernemu slučaju naravnost v obraz. Kar bo — bo; izvedeti moraš, pri čem si.«

Filbert zmaje z glavo:

»Vi, duhovnik, ne razumete pač!... Saj tudi ne

morete vedeti. Postavili ste se izven meja človeške ljubezni. Neposredno čuvstvo vas ne prevzame več... Vse je pod nadzorstvom... preudarjen... pregle- dano... Jaz pa sem »priroden«... Jaz sem ubog fant, nič zamotan in zavozljan, kakršen sem pač prišel iz roke Eoga, ki je rekel: »Ni dobro človeku samemu biti!...«

...In sem sam...

...Ljubim svoje starše... svoj kraj... svojo vero... Dobro veste, kako zvestobo hranim vsemu temu! Toda vse to je zadaj... To je preteklost...

...Potreba mi je nečesa drugega, kar bi bilo bodočnost...

...Potreba mi je nežnosti... lepote... ognjišča za me, kakor sta imela moja roditelja svoje ognjišče za se... ognjišča, kjer bo čakala zvečer, ko se bom vračal s polja ali z morja, žena z odprtimi rokami in z veselimi očmi, da me je zagledala... ki mi bo go- vorila sladke besede, ob katerih pozabiš na vse... na zemljo in na ubožstvo...

...Glejte, pripravil sem si to lepo ognjišče... Postavil sem lepo staro pohištvo, skrbel za cvetje in zrak... za svetlobo... za sonce, kolikor bi si ga Rolanda želela...

Toda bojim se, da ga ona ne mara... da ne misli več nanj!

...Odšla je in šla bo, kaj jaz vem, za katerim pomadiziranim Parižanom, ki je zrastel na trotoarju!

»Toda to potovanje je vendar delo njene tete!« je prekinil vikar.

»Mislim si res, da je njena teta izpeljala vso stvar. Toda Rolanda je mlada, živi pod njenim vpli- vom...«